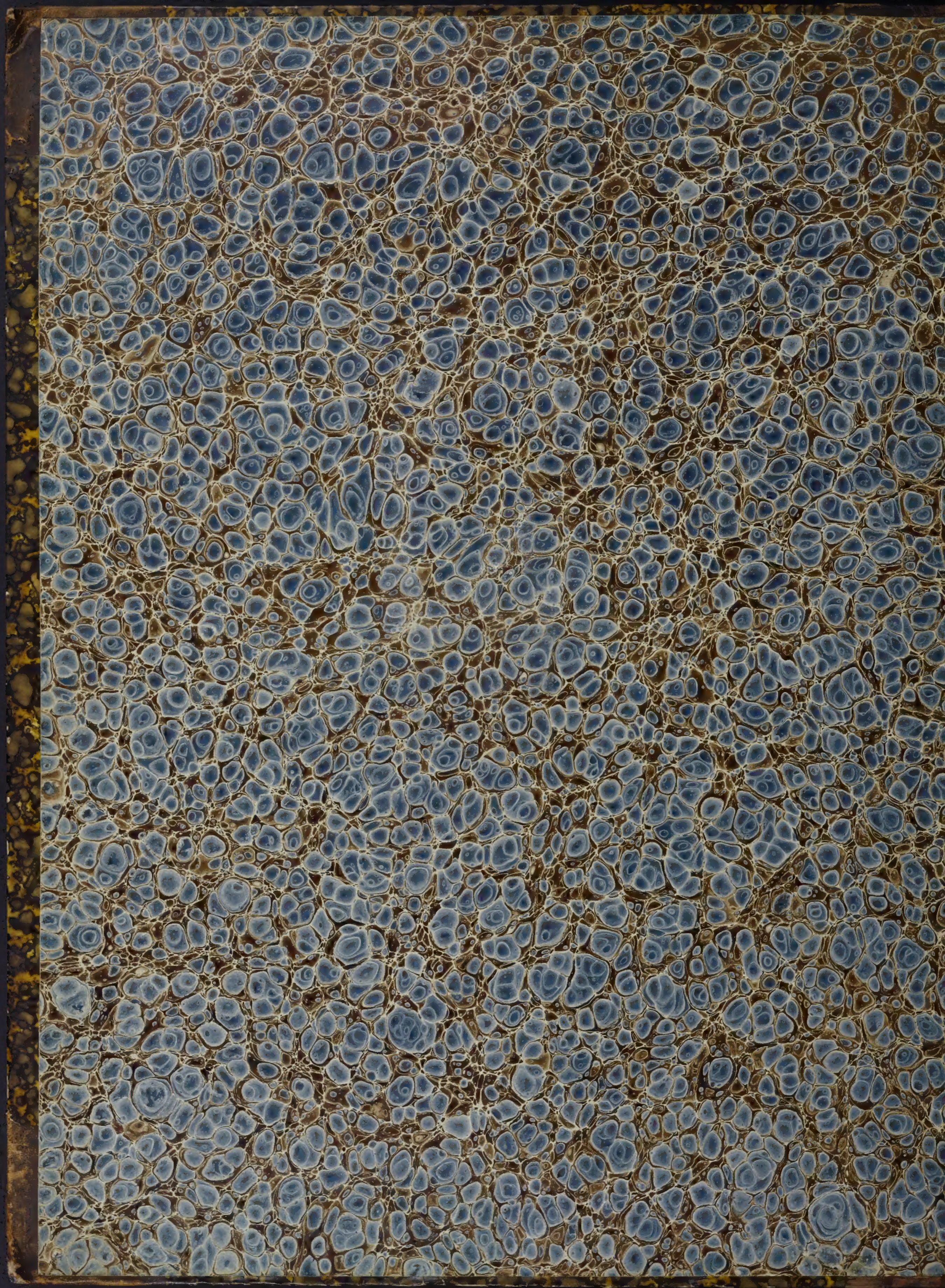
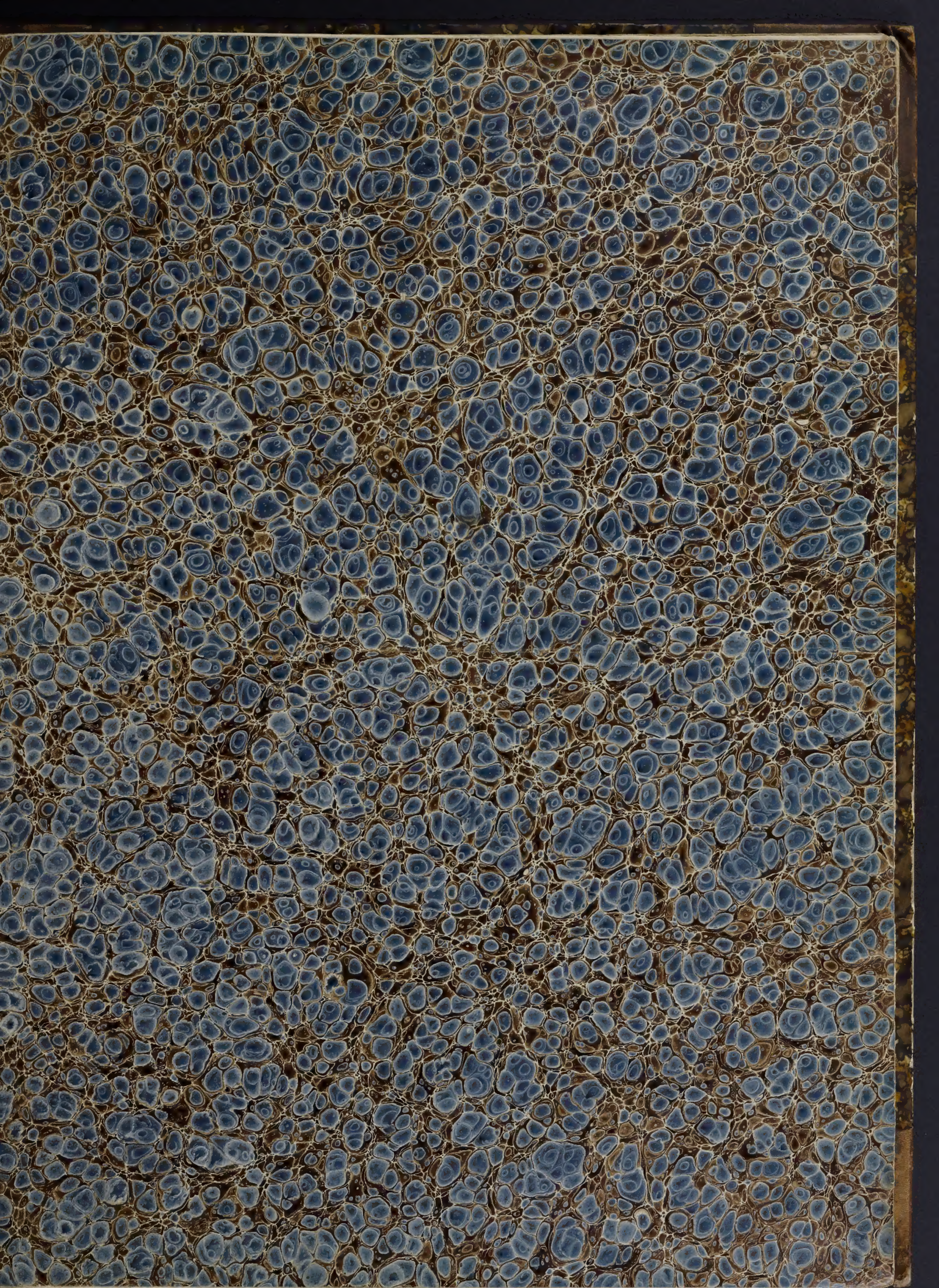

[illegible], (8) + 105 + (1) ll.
3 double-page plates and 4 other double-page
plates comprising 2 plates each not incl. in
pagination, many other illus. incl. in pagination

C[illegible] 1353 £3850

Portrait-frontispiece, 7 double-page plates of the pageant,
30 plates of costume (incl. 1 double), 10 plates of heraldic devices (55)
also numerous vignettes, by Israel Silvestre & Chauveau.

First Edition, with all plates in first state.

Sardou's copy.

140

RZF

[7 (incl. [illegible] 4 with 2), +30 + 55 (heraldic) = 96]

[illegible]

FESTIVA
AD CAPITA ANNULUMQUE
DECURSIO,
A REGE LUDOVICO XIV.
PRINCIPIBUS,
SVMMISQVE AVLÆ PROCERIBVS
EDITA
ANNO M. DC. LXII.

VIDI
VICI
FESTIVA
AD CAPITA ANNULUMQVE
DECURSIO,
A REGE LUDOVICO XIV
PRINCIPIBVS
SVMMISQVE AVLÆ PROCERIB
EDITA
ANNO M. DC. LXII.
Parisijs
E Typographia Regia. 1670.

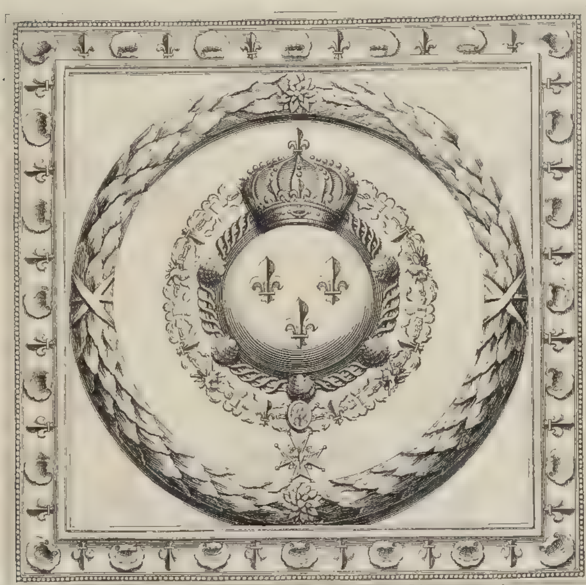
FESTIVA
AD CAPITA ANNULUMQUE
DECURSIO,
A REGE LUDOVICO XIV.
PRINCIPIBUS,
SUMMISQUE AULÆ PROCERIBUS
EDITA ANNO M. DC. LXII.

Scripsit Gallicè

CAROLUS PERRAULT:

Latinè reddidit, & Versibus Heroïcis expressit

SPIRITUS FLE'CHIER.

PARISIIS,

E TYPOGRAPHIA REGIA.

M. DC. LXX.

SERENISSIMO
GALLIARUM DELPHINO.

VM ex omnibus quæ ad inſtitutionem tuam pertinent, nulla Te, aut vtiliùs, aut glorioſiùs incitent, quàm LVDOVICI *Patris exempla: æquum eſt,* SERENISSIME DELPHINE, *Tibi ad imitandum proponi, quidquid Ille præclarè geſſerit. Cùm maturior olim & firmior ætas, indoli tuæ planè Regiæ, animíſque ingentibus, Heroïs vires ac robur addiderit: inſpicies profectò Regum Maximum, nunc prima ducentem ſuorum agmina, Imperatoriis artibus vſque adeò egregium, vt ferociſſimis hoſtibus metum, peritiſſimis Ducibus admirationem concitet; nunc in Caſtris, aut in ipſo præliorum æſtu, tam intrepidè ac fortiter pugnantem, vt ſuâ virtute hoſtes, ſuis periculis milites ſuos terreat. Miraberis, ſive inter triumphos, ipſius victoriæ manibus coronatus emineat, & temperatâ ac leni Majeſtate victos etiam ſibi conciliet; ſive in ſecretioribus Conſiliis mirâ ſagacitate cuncta proſpiciat, &*

incredibili prudentiâ diſponat. Omnium Ille tibi virtutum exempla, dum ætas tua feret, intereà colligit; quæ in vſus deinde tuos proferet Vir ille ſapientiſsimus, qui inſtitutioni tuæ præpoſitus, abſolutiſsimam in Te Regis Imaginem effingit, & ingentes ſpes alit Populorum.

At quia nondum tantis exemplis par es, SERENISSIME DELPHINE, *ſpectabis olim invictiſsimum Parentem iis armis inſtructum, eóque belli apparatu, quibus totam quàm latè patet Europam concutit, quoties ſe ad militares curas accingit. Aſſueſce nunc in Decurſionibus, & Equeſtribus Pompis, quæ vmbratiles pugnæ ſunt, demirari; & duris laboribus, quodam manſuetiorum virtutum tyrocinio, prælude. Magnificentiam diſce, excultam Pomparum ſolemnium feſtivitatem, & quandam in militaribus ludis dexteritatem, cum decoro corporis habitu flexúque conjunctam.*

Earum quidem rerum imaginem in ea quam expreſsi, Ludicri Certaminis deſcriptione, perſpicies. Cernes LVDOVICVM, *quem ſolus ipſe & ſequi & aſſequi poteris, ardua quæque meditantem; alta in pace bellicis artibus vtentem; in otio etiam ſuo negotioſum; ſuis tam carum, quàm ſuos ſibi caros ſentit; lauris denique ſuis, palmiſque, quibus hoſtes ſuos inumbrat, minores floſculos, in vſus & ſpectacula Populorum inſerentem.*

Atque ita, DELPHINE SERENISSIME, *non tam ea ſunt ludorum oblectamenta, quàm exempla virtutum, quibus informari, & ad eam gloriam perduci poteris, ad quam tua Te ingentia fata accingunt. Iam hæret, exſpectátque totus Orbis, quæ tua indoles, & prima tua portendit ætas. In quam lucem aſſurrecturus ſis cogitat, qui tam illuſtribus initiis fulgeas: dúmque*

eum animum, vividámque eam erectámque mentem perspicit, quæ præmaturis auspiciis jam emicant, gaudet Tibi aliquando se esse pariturum. Faxint Superi, vt Te, fortunámque tuam Populi sequi valeant, omnísque in Te Orbis dignum LVDOVICO XIV. *Filium admiretur. Hæc sunt vota,*

SERENISSIME DELPHINE,

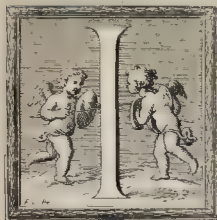
Tibi addictissimi ac devotissimi
CAROLI PERRAULT.

ĩ

VT VIDI VICI

FESTIVA
AD CAPITA ANNVLVMQVE DECVRSIO
A REGE AVLÆQVE PROCERIBVS
EDITA ANNO M.DC.LXII.

LLVSTRIVM Virorum Mores, & Facta qui olim ſcripsêre; ſolent eorum non modò prælia, victoriáſque, ſed etiam ludos & otia Poſteris tradere. Iure quidem optimo. Nam pulcrâ virtutum ſpecie, bellatorum hominum vitia quandóque ſe obtegunt. Quin & ea nonnunquam ſcelera ſunt, quæ miramur Heroum Facinora. Acuit enim animos ut Virtus, ita Cupiditas. Pudor & famæ formido, cæca laudum ambitio, inſana ulciſcendi voluptas, fœda etiam quandoque libido non minùs incitant, quàm innatus ac ſincerus gloriæ ardor. At in otio quiſquis ingenium moréſque Principum explorarit, intimè noverit. Dum nec ſui decoris ſunt obliti, nec ignaviâ temporum fracti, ſed ad gloriam erecti, ſuam in pace dignitatem tuentur; ut Majeſtati ſuæ aut ſaluti in bello conſulunt: tunc altè inſidere eorum animis Virtus putanda eſt.

Id planè intellexerant, qui ſibi in oſtentationem ingenij, & laudandi argumentum, Heroicæ vitæ imagines effinxerunt. Poterant illi quidem per ſtrages, & profligatos exercitus, continuò victores inducere, quorum erant artifices. At eos nobis exhibent, qui pro Quernea Corolla in ludis, pro victoria & ſecuritate Imperij in præliis decertarent. Factos enim in exempla Principum viros exiſtimabant, quorum nuſquam animus langueſceret, quorum negotioſum eſſet otium, qui ubique acriter agerent, & ubi remiſiſſent bella, ludicris exercitationibus incumberent. Ita eum nobis Homerus Achillem depingit, qui curſu, diſco, & palæſtrâ, otij ſui, pactáque induciarum tempora conſumeret; Æneámque Maro non minùs commendat, cùm invitaret ludis ſuorum animos, & funebres Patri inſtrueret apparatus, quàm cùm Gentem rerum dominam victoriis ſuis, & Turni ipſius interitu conderet.

Equidem eas Artes qui optimè noverit, non inanes existimaverit pompas, & spectacula ad solam oculorum voluptatem excogitata: quippe non modò à desidia, quæ pacis & morum præcipua labes est, homines ad industriam avocant; sed promptam etiam habent rei militaris disciplinam. Corpora enim ad laborem flectunt, firmántque; ipsis quoque animis alacritatem, vímque suam augent, & gloriæ laudísque desideria, quibus maximè virtus incitatur, accendunt. Tum percipiunt egregij Iuvenes, quàm dulce lætúmque sit, rebus præclarè gestis, populari plausu ac gratiâ excipi, cæterísque omnibus anteferri; cùm in frequenti consessu, fortitudinis aut dexteritatis præmium hilares retulêre.

Decet igitur, publicæque famæ interest, Regum maximi Spectacula in lucem prodire, ut postquam didicerit Postera Ætas, quibus cladibus Imperij sui hostes affecerit; quâ curâ, quove studio suorum fortunis, ac saluti consuluerit; quid egerit pace, bellóque; miretur etiam si quid per remissiora tempora luserit. Sciat LVDOVICVM sui sæculi Regibus æquè dexteritate & sumptu, ac consilio, animíque robore præstitisse; quibus Galli Nobiles, cæteris etiam orbis terrarum Gentibus antecellunt.

Ea de causa Vir Clarissimus Ioannes Baptista Colbertus, qui in promovenda Regis Regnique gloria, omnem curam fidémque adhibet; incessum, vestes, symbola, cursus, omnémque celeberrimæ Pompæ apparatum in æs incidi curavit, insculptísque imaginibus, ac brevi oratione exprimi; vt sui Principis Ludos quodammodo Posteris ederet.

Priùs, tamen, quàm rerum seriem singulatim attingam, Lectorem monitum velim; quanta, quanta fuerit huius ludicri Certaminis magnificentia, tum splendore & ornatu vestium, tum equorum, & famulitij stipantis frequentiâ, tum etiam Castrorum situ ac formâ; nihil aliud esse quàm Annuli, pictorúmque Capitum decursionem, sine argumento, sine denunciatæ provocationis libellis, sine ullâ machinarum ope; ita ut Aulicos quisque putet prælusisse ludicrorum Certaminum celebritatibus, si quando essent cum omni suo ritu, luxúque ineundæ.

Le Duc de Gramont Maréchal de France. Ac primùm Ducem Gramontium Franciæ Marescallum, ut præesset Spectaculo, Rex ipse Castrorum Præfectum elegit, nempe unum inter Proceres bellicarum artium, & omnium lepôrum atque elegantiarum peritissimum. Placuit deinde nobilissimarum Gentium mores, vestésque imitari; rem nullis fabularum involucris, nullis machinationum ambagibus implicatam. Eæ quidem Gentes suis sedibus excitæ, & in obsequium Delphini recèns nati adductæ videbantur: tum ut eius natales colerent; tum ut ei totius orbis Imperium deferrent. At eò tantùm res spectaverat, ut ordinatior esset Pompa, & peregrini cultus fulgore spectantum oculos animósque reficeret.

Divisæ igitur in quinque Turmas Nationes, & suo loco dispositæ. Suus cuique præpositus Imperator. Decem adjuncti Equites cum suo singuli comitatu ac cultu. Romanis Rex præfuit; Persis, unicus Regis frater; Turcis, Condæus; Indis, Anguienus Condæi filius; Americanis, Guisius. Mox descripta Equitum nomina; decretúmque Regis arbitrio, quo quisque ordine, quo Stipatorum numero, quâ veste, quibus vestium tesseris instructus incederet.

Deerat spectaculo Circus, qui circumfusam Spectatorum multitudinem immensis Theatrorum molibus sustineret, & tantam intùs Equitum, tantam Equorum vim caperet. *La Place Roiale.* Regius quidem ille, structus in eos ferè Ludorum usus, laxis porticibus, ingenti gyro, pulcherrimo domorum prospectu; quamquam LVDOVICI XIII. Pompam Equestrem olim inclusit, quantam nulla retrò ætas viderat; angustior tamen visus est. Iuxta *Les Thuilleries.* Luparam Hortósque Regios, patebat Area longè latéque fusâ planitie, & circùm structarum Ædium concinnitate, opportuna. Ibi exiguo tempore Castra locata quinque supra quadraginta decempedas in quadrum occupavêre; duplici carcerum ambitu septa. Interjectum inter utrósque carceres spatium, quo Equitum Turmæ commodè procederent. Erecta deinde Theatra compactis trabibus Castra cinxêre, relicto duodecim ferè pedum intervallo, quo vacui Sessoribus equi includi possent, ne rerum ordinem perturbarent, si quando ardore suo atque impetu concitati acriùs effervescerent. Ita Amphitheatrum expressum, perfectúmque est eâ circuitus amplitudine, quæ hominum millia quindecim complecti posset. Quatuor infrà, supráque ordines collocati; ut qui spectaturi aderant,

rant,

rant, gradatim adſiderent; ita quidem ut infimus è terra gradus octo pedibus ſurgeret, ſupremus totidem altiùs promineret.

Redacta in quadrum Amphitheatri forma, quà ingens patebat aditus, in hemicyclum deſiit. Illic Regiæ Cohortis Statio poſita, ſive ut in medio Rex conſtitutus, Agminum inceſſum regeret; ſive ut conſidentes ex adverſo Reginas ſuſpiceret, viciſſim & ipſe ſpectandus. Reliquis Cohortibus ad extremas Circi partes ſuus locus ſorte contigerat.

In media Regiæ Domus fronte, quæ medium Amphitheatrum ſpectat, Reginas, Principéſque fœminas Theatrum excepit, partim Ionicæ, partim Doricæ artis duplici marmorearum columnarum ſerie diſtinctum, quarum ex auro baſes, & epiſtylia, & zophori, & clathri, cæteráque ornamenta fulgebant: in Propylæum hoc opus deſinebat, in quo hæc inſcripta inciſáque nitidiſſimo marmori, aureis litteris legebantur.

VICTRICIBVS ARMIS
LODOICI
FRANCORVM IMPERATORIS.
LVDOVICVS XIV. FELICITATI NATIONVM DATVS,
REGVM DECVS, HVMANÆ GENTIS DELITIÆ,
HOSTIVM TERROR, SVORVM DESIDERIVM,
OMNIVM ADMIRATIO.
ANNOR. XXIII. VICTORIARVM NVMERO MVLTO MAIORE,
HOSTIBVS MARI TERRAQVE PROSTRATIS,
LATE' PROLATIS FINIBVS, FIRMATIS VBIQVE TERRARVM SOCIIS,
PACE SVIS LEGIBVS ORBI SANCITA:
NE QVID CESSARET HEROICA VIRTVS,
PALÆSTRICAM VICTORIAM NON DEDIGNATVR.

Hinc inde Effigies eminebant, quarum altera Belli, Pacis altera ſpeciem præferebat. *Le ſieur Vigarani.* Suis illa Trophæis, iſta congeſtis omnium artium inſtrumentis inſidebat. Apta huic argumento acceſſerant ornamenta, quorum dux & author Vigaranius Regius Machinarum Artifex, qui ſub ſummo Caſtrorum Præfecto totius apparatus curam ſuſceperat.

Nonis tandem Iunij, cùm dies lætiſſimus illuxiſſet, Prætorianis Cohortibus Helvetiorum Francorúmque mandatum eſt, vias omnes, ubi diluceſceret, prætexerent, ab ipſa planitie quæ Vindocinenſi Palatio adjacet, per Richelij, & Divorum Honorati, Nicaſiíque vicos, ad ipſos Amphitheatri aditus: ſive ad ſubmovendas paſſim refluentium Populorum turbas; ſive ad augendam, novorum militum numero & quaſi præſidio, Ludorum amplitudinem.

Ad Vindocinenſis Ædes cum ſuo Agmine, cum omni ornatu ſuo ſe Rex contulit, induítque ſplendidiſſimas veſtes. Cæteri cum ſuis Agminibus Duces, iuxta edictas ab eo qui Caſtris præerat leges, illuc convenêre. Aliquantò pòſt ſuos inter Equites, Majeſtate ſuâ conſpicuus Rex emicuit.

At Reginæ, quibus ſeſe Britanniæ Regina, unici Regis fratris uxor, Gaſtonis Patrui filia, Principes atque Aulicæ fœminæ adjunxerant, in ſuo Theatro conſedêre. Ex ſerico villoſo coloris violacei, umbella penſilis, intextis auro Liliis ornabatur. Tapetes, pul-

viniſque pedibus ſubſtrati, & cubitalibus cancellorum fulcris impoſiti, ſimili nitore ac luxu fulgebant.

Les Maréchaux d'Estrée, du Plessis, de Villeroy, d'Aumont.

Etræus, Pleſſæus, Villaregius, Aumontiúſque Franciæ Polemarchi infrà conſtiterant, quodam dignitatis ſuæ jure ac titulo, Regíſque ipſius delectu Caſtrorum Iudices conſtituti. Iuxtà, Legati, exterarúmque Gentium Miniſtri adſederant.

QVINQVE

1 Pars hortorum regiorum
2 Structa recitandis comœdiis aula
3 Amphiteatrum
4 in eorum populis theatrum
5 Prætoriana Legio vicos prætexens
6 Primus Castrorum Subpræfectus
7 Summi Castrorum Præfecti Tympanistes unus.
8 Tubicines duo
9 Armiger unus
10 Ephebi sex
11 Equi ductitii octo singulis Agasones duo
12 Tympanistæ duo
13 Tubicines quatuor
14 Stipatores decem
15 Summus Castrorum Præfectus
16 Castrorum Subpræfecti quatuor
17 Tubicines duo
Ca… Re…
18 Arm…
19 Eph…
20 Equ…

um Turmæ
præfecti
vnus
quatuor
tili quatuor

21 Stipatores octo
22 Castrorum Præfectus
23 Subpræfecti duo
24 Tubicines duo Præfecti Castrorum Turmæ Ducis Aurelianensis

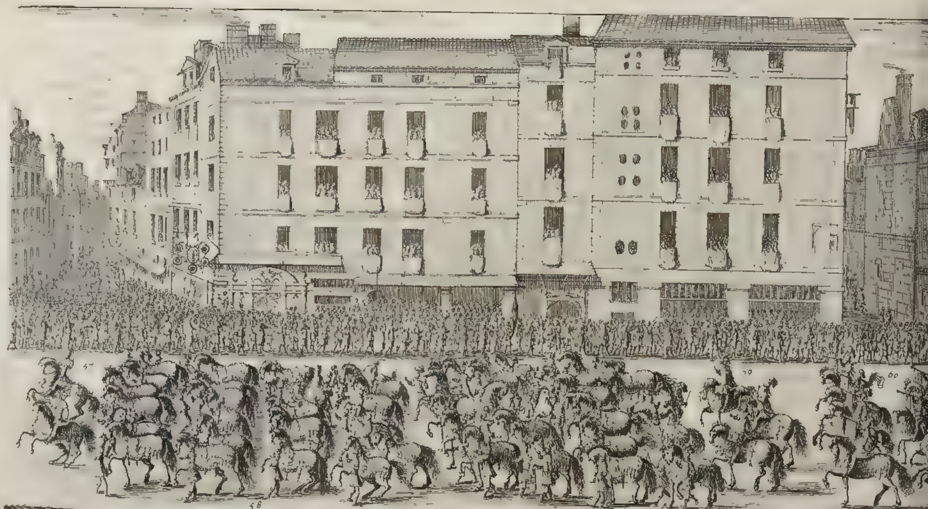
25 Armiger vnus
26 Ephæbi quatuor
27 Equi ductili quatuor
28 Stipatores octo
29 Castrorum Præfectus

30 Duo Castrorum Subpræfecti
31 Tubicines duo Præfecti Castrorum Turmæ Condæi Principis
32 Armiger vnus

33 Ephæbi quatuor
34 Equi ductili quatuor
35 Stipatores octo
36 Castrorum Præfectus
37 Subpræfecti duo.

38 *Duo Tubicines Castrorum Præfecti Turmæ Anguiennæi Ducis*
39 *Armiger vnus*
40 *Ephœbi quatuor*
41 *Equi ductitij quatuor*
42 *Stipatores octo*
43 *Castrorum Præfectus*
44 *Subpræfecti duo*
45 *Tubicines duo Præfecti Castrorum Turmæ Guisij Ducis*
46 *Armiger vnus*
47 *Ephœbi quatuor*
48
49
50
51

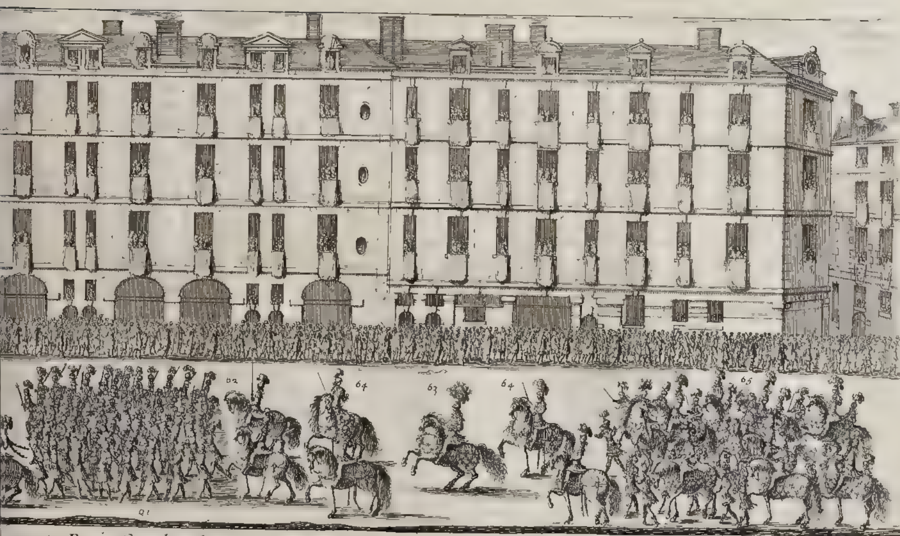
57 *Armigeri duo*
58 *Equi ductitij Regis quinquaginta duo singulis Agasones*
59 *Tympanistæ tres*
60 *Tubicines octo*
61 *Q*
62 *Ar*

i ductitij quatuor
natores octo
trorum Præfectus
præfecti duo

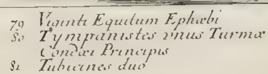
52 Tympanistes vnus Turmæ Regiæ
53 Tubicines duo
54 Equi ductitij viginti Equitum Turmæ Regiæ. duo singulis Agasones

55 Quatuor Regis Armigeri
56 Regis Ephæbi viginti quatuor

xaginta Regis Famuli pedites
rii duo Regis hastam et Scutum ferentes

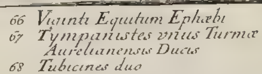
63 REX Romanæ Turmæ Imperator
64 Prætorianarum cohortium vexillarij quatuor
65 Decem Equites Turmæ Regiæ cum suis singuli Armigeris quatuor

79 Viginti Equitum Ephœbi
80 Tympanistes vnus Turmæ Condæi Principis
81 Tubicines duo

82 Viginti Equi ductitij Equitum, singulis Agasones duo
83 Armiger vnus

84 Condæi Princi
85 Armiger vnus
86 Equi viginti qu Principis, singu

66 Viginti Equitum Ephœbi
67 Tympanistes vnus Turmæ Aurelianensis Ducis
68 Tubicines duo

69 Viginti Equi ductitij Equitum, singulis Agasones duo
70 Armiger vnus.

71 Sexdecim E
72 Armiger
73 Equi vigi Ducis, sing

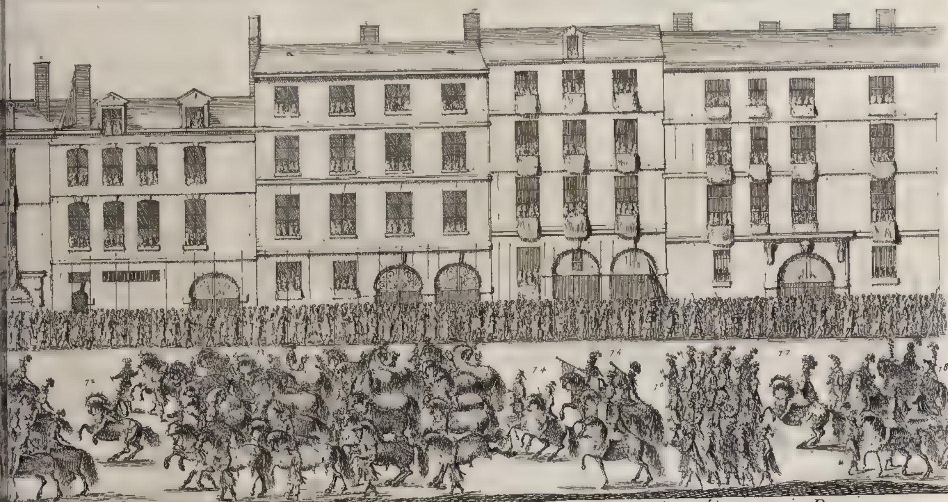

Ephœbi duodecim

r ductity Condæi
Agasones duo .

87 Tympanistæ duo
88 Tubicines quatuor
89 Serui viginti quatuor

90 Condæus Princeps Turcarum Turmæ ductor
91 Decem Equites Condæi Principis Turmæ.quatuor singuli seruis Stipati

i Ducis Aurelianensis

uatuor ductitj Aurelian
Agasones duo

74 Tympanistæ duo
75 Tubicines quatuor
76 Servi viginti quatuor

77 Dux Aurelianensis Persicæ Turmæ ductor
78 Decem Equites Ducis Aurel Turmæ, 4^{or} singuli seruis Stipati

92 *Viginti Equitum Ephœbi*
93 *Tympanistes vnus Turmæ Anguiennæi Ducis.*

94 *Tubicines duo*
95 *Viginti Equi ductitij Equitum duo singulis Agasones.*
96 *Armiger vnus*

97 *Ephœbi duodecim An*
98 *Armiger vnus*
99 *Equi ductitij viginti q*
Duc. singulis Agaso

105 *Viginti Equitum Ephœbi*
106 *Tympanistes vnus Turmæ Guisij Ducis*
107 *Tubicines duo*

108 *Equi ductitij viginti, singulis Agasones duo.*
109 *Armiger vnus*
110 *Duodecim Ephœbi Guisy Ducis*

111 *Armiger vnus*
112 *Equi ductitij viginti q*
Ducis, Agasones sing

nn. Ducis
or Anguienn.
duo

100 Tympanistæ duo
101 Tubicines quatuor
102 Serui viginti quatuor

103 Dux Anguiennæus Indorum Turmæ ductor.
104 Decem Equites Turmæ Anguienn. Ducis quatuor singuli Seruis Stipati.

oor. Guisy
duo

113 Tympanistæ duo
114 Tubicines quatuor
115 Satyri duodecim Ursos duodecim tenentes
116 Fauni duodecim

117 Dux Guisius Americanæ Turmæ ductor
118 Decem Equites Turmæ Guisij Ducis, quatuor Satyris Stipati singuli.
119 Viginti Equitum Ephœbi.

QVINQVE TVRMARVM
CVM SVIS CASTRORVM PRÆFECTIS,
E FORO QVOD VINDOCINENSI PALATIO ADIACET AD AMPHITHEATRI ADITVM
INCESSVS.

OLLOCATIS opportunè Reginis, prima ad ipſos uſque Circi aditus Pompa proceſſit. Præpoſitus Caſtrenſibus curis Gramontius ſolennium Ludorum initium fecit. Præibant Vigaranius qui ſecundas in Caſtris gerebat partes: deinde Tympanotriba, duo Tubicines, Armiger unus, Ephebi ſex, equi octo, quos crebris ſaltibus laſcivientes, bini hinc inde Agaſones adductis frænis temperarent; mox duo ærei Tympani pulſatores, Tubicines quatuor, Stipatores decem.

Ille Romanorum more ornatus prodiit. Textam terſo denſóque ſerico purpuram induerat, cui multam auri argentíque vim inſeruit acus Phrygia. Similes pedibus cothurnos induxerat. Igneus ubique color, plurimíque crebro igne ſuo Pyropi radiabant. Sparſæ caſſidem eius ornabant gemmæ, & rubros inter plumarum apices nigra Ardeolæ criſta eminebat. Indicem Imperij baculum aureum manu gerebat; equo inſidens, cui ex auro argentove textili dependebat ſtratum; cui è crinibus etiam caudâque multi vittarum nodi defluebant. Quatuor deinde Gramontium Subpræfecti, non ſine magnifico veſtium apparatu, comitabantur.

Ibat deinde Dux Prætorianæ Cohortis Comes Noaillius, cui Turmæ Regiæ Caſtra commiſſa ſunt, Romano habitu; is enim erat Regis, & Equitatus Regij cultus. Buccinatores duo, Scutarius eques, Ephebi quatuor præceſſerant; totidem ſine Seſſoribus equi, octo Satellites, exiguóque pòſt intervallo, Cuſtodum Regij Corporis militum Legati, nunc Caſtrenſis Præfecturæ Adjutores duo, Romecurtius, & Carnaceus ſequebantur.

Le Comte de Noailles.

Romecourt, & Charnacé

Eodem ordine, pari comitatu, qui rem Caſtrenſem cujúſque Turmæ regebant, acceſſere. Vardeus ſub Aurelianenſi Duce, luxu Perſico ſplendidus: ſub Condæo, Luxemburgenſis, Turcico veſtitu: Coquetus, in Anguieni Turma, Indorum opibus inſtructus, Etræi Comitis gerebat vices: unum ex Americæ Proceribus exhibens Eques Gramontius, Guiſij Equites locandos ſuſceperat.

Le Marquis de Vardes.
Le Duc de Luxembourg
Coquet.
Le Comte d'Etrée.
Le Chevalier de Gramont.

Ea poſtquàm Amphitheatrum Caterva ſubierat, & in Reginarum conſpectu parumper

ſteterat. Qui ſupremam Circi Præfecturam obtinuerat, loci aditus, ſeptúmque luſtravit, transfigenda exploravit Capita, ſtadium omne, quàm latè patet, inſpexit; réſque ubi intellexit aptè compoſitas, Regem per nuntios admonuit. Suos intereà, quà Reginæ ſederant, utrimque collocavit, & arenam emenſus, ſuam ſingulis Turmis ſtationem deſcripſit. Poſitis Caſtris qui præerant, quaſi relicto Stipatorum præſidio, ad ſuos ipſi Duces redière. Ille in ipſo Amphitheatri ingreſſu conſtitit, adventantium Principum Agmina, ritè vnà cum Subpræfecto, excepturus.

Non hîc ſingulas veſtium, ſingulas Triumphi ludicri partes percurrere operæ pretium duximus. Qui curioſiùs inveſtigaverit, ſcriptas accuratè rerum animadverſiones, inſculptáſque diligentiſſimè, & ad rei veritatem expreſſas imagines conſulat. De Symbolis ac Lemmatibus ſeorsùm etiam agitur. Satis ſuperque eſt Lectorem, inſpectorémque operis admoneri; vt diverſas Veſtium ſpecies, ita diverſos cuique Cohorti colores eſſe præſcriptos, qui cùm eſſent auro, argento, gemmíſque permixti, lepidâ quâdam ac nitidâ varietate paſcebant oculos. Colore igneo nigróque, Romani; Puniceo albóque, Perſæ; Cæruleo ac nigro, Turcæ; Carneo croceóque, Indi; Viridi ac candido, cum pretioſis ferarum pellibus, Americani. Suis quique velut teſſeris diſcoloribus, notabantur.

Seſe ante omnes Campo intulit Regia Cohors. Qui bellica tundebat tympana; qui claſſicum canebant, auri argentíque texturâ induti progrediebantur: inſertæque vexillulis tubarum, equorúmque ſtragulis Aquilæ aureæ nitebant. Tum verò Maſſignaius Armiger Regius prodiit. Mox Equos viginti curſibus Equitum paratos, Agaſones duo vtrimque regebant binos & binos.

Maſsignai.

Accedebant Noæus Majori Regis Equili Præpoſitus: Gyvrius Minori. Ille Nobiles Pueros, qui pictas dextrâ gerebant Haſtas, præceſſerat; quorum in equis exultantium, Scutarij duo, iter atque impetum dirigebant. Iſte equos quinquaginta, Regi, ſi quem conſcendere mallet, ſplendidiſſimis phaleris inſtructos, longâ ſerie circumduci curaverat. Tria deinde pulſabantur tympana, octo clangebant tubæ. Lictorum in morem famuli pedites, faſces aureos præferebant. Numeroſum, ornatúmque claudebant Agmen Brenonvillæus, ac Vanteletus, quorum alter Haſtam; alter Auguſtiſſimi Principis geſtabat Scutum, cui, pictus, pro Symbolo, erat Sol, diſcuſsâ noctis ac nubilorum caligine Cælo refulgens. Addita hæc erat Epigraphe: *Vt vidi, vici.*

La Noue, & Gi. y.

Brenonville, & Vantelet.

Noaillio præeunte, Rex ſolus Imperatorio Quiritum habitu conſpicuus ibat, eâ oris ſpecie, eâ majeſtate, quæ totius Orbis terrarum victores deceat.

Tum crebri plaudentium, laudantiúmque toto Circo clamores ſtrepitúſque, Regem aliis indicarunt, prænuntiarunt aliis. Tunc altè inſita à Natura ipſa Gallorum in ſuos Principes pietas, quam auxit tot, tantarúmque Virtutum LVDOVICI reverentia, in admirationem, acclamationéſque erupit. Martem adhuc & bella ſpirantem in otio Heroem mirabantur omnes, qui Victoriarum ſuarum impetu remiſſo, vt ſuos ſublevaret, Pacem nuper juraverat. Futuras rerum omnium copias, Imperiíque decora, Virtutis ac Sapientiæ matureſcentes fructus; réſque altâ adhuc caligine merſas, ſuo quiſque animo volutabat. Mox gaudij admirationiſque motibus accenſi in vota, gratéſque; plauſus ac clamores excitabant, inconditos quidem, ſed omnibus Poetarum, Oratorúmque modulis longè ſuaviores.

Duo Regem anteibant Scutarij, Salinus, & Tailloüetus; duo ſequebantur, Vidaudus ac Belmontius; Prætorianorum militum Vexillarij. Lectiſſima deinde nobilium Equitum manus, qui laudem & palmam ambirent, proceſſit. Ij erant Comites Vivonus, Sant-Agnanus; Dux Navaillius; Comites Armagnacus, Ludæus, Lovignæus, Fueilladius; Chlamide omnes Latiâ, priſcíſque Romæ ornamentis inſignes. Marchiones Villequierus, Richeliúſque, Coméſque Duraſius, qui denum implere numerum debuerant, eo tempore, adversâ valetudine utebantur. Rex ipſe, Armagnacus, ac Sant-Agnanus, in eorum locum ſuffecti, abſentium curſus inivère. Poſtremus aderat Louverius Armiger, qui Regis Enſem deferebat: quadraginta Satellites iuxta, & Ephebi, Equitum Haſtas & Scuta ferentes.

Salins, & Taillouet. Vidaud, & Beaumont. Les Comtes de Vivonne, & de Saint Agnan. Le Duc de Navailles. Les Comtes d'Armagnac, du Lude, de Louvigny, & de la Fueillade. Les Marquis de Villequier, & de Richelieu. Le Comte de Duras. Le ſieur de Louviers.

Cùm inceſſu compoſito Amphitheatrum extra carceres obiiſſent, & ſub oculis Reginarum

narum magnificæ Turmæ Pompam omnem explicuiſſent, quaſi lunatâ acie, in Curriculum ſubeuntes, conſtitêre; ne Circi aditus, quos deinde erant occupaturi, cæteris intercluderent.

Succeſſit ſtadio Aurelianenſis Ducis Turma, Perſarum in morem inſtructa, Tympano uno, duabúſque Tubis ſonantibus. Equi, ut ſuprà, viginti in uſum decurrentium, ferociter ac lepidè quandoque reluctantes, preſſis habenis ab Agaſonibus regebantur. Scutarij munus obibat Desbordæus, apud Ducem Aurelianenſem Equitator, jaculum manu præferens. Scutarius alter, Ephebi ſexdecim ſequebantur; ductíque ad pompam, Principis Equi, quatuor ſupra viginti; duo Tympaniſtæ; Tubicines quatuor. Mox Satellites viginti quatuor, manu alterâ Secures ac Faſces, alterâ Arcus, humeris Pharetras geſtantes prætererunt. Nec longè aberant Gaſſionus ac Blanquetus, Ducis Armigeri; cujus ille Haſtam, Scutum iſte ſuſtinebat, in quo deſcripta erat pro Symbolo Luna, cum hoc Lemmate: *Vno Sole minor.*

Le Sieur des Bordes.

Gaſſion & Blanquet.

Perſarum opes, luxúmque omnem expreſſerant, intexto, Phrygionum induſtriâ, puniceis veſtibus argento; quibus Inſignibus agnoſci optaverant.

Antecedente Marchione Vardæo, Dux ipſe emicuit Perſarum Imperatorem agens, cujus Palla tota carbunculis effusè nituit. Ornamentis ipſe ſuis, eleganti quadam & egregiâ oris dignitate, decus ac ſplendorem addiderat.

Le Marquis de Villeroy.

Comitabantur Equites decem, Marchio Villaregius, Comes Pleſſæus, Marchio Bellefontius, Rohannæus Eques, Comes Liſle-bonæus, Princeps Marcilliacus; Comites Fuxenſis, Cleræus, Vaillacus; Marchio denique Illierius. Stipatoribus quiſque quatuor utebatur; duobus honorariis pueris, qui Scuta, & Haſtas opportunè porrigerent.

Le Comte du Pleſſis. Le Marquis de Bellefons. Le Chevalier de Rohan. Le Comte de Liſlebonne Le Prince de Marcillac. Les Comtes de Foix, de Clere, & de Vaillac Le Marquis d'Illiers.

Atque ij dum orbem ſuum conficerent, prodiit Condæi Turma, quæ tertia; Turcarúmque Gentem exhibuit.

Tympaniſtes unus; duo Tubicines; Equi deinde ductitij viginti; Armiger unus atque alter; Ephebi duodecim; Equi Principis viginti quatuor, quorum famuli pedites inceſſum componerent; Tympanorum pulſatores duo; Tubicines quatuor; Satellites Securi & Acinace inſtructi, quatuor ſupra viginti; auro, argentóque tecti omnes, Lunis ſubinde argentea cornua exerentibus, plumiſque albis, nigris, cæruleiſque inſignes proceſſerant. Eodem habitu Armigeri, ſui Ducis Haſtam, Scutúmque prætulerant, in quo depicta erat curvatis cornibus Luna, cum hac Epigraphe: *Creſcit ut aſpicitur.*

Le Duc de Luxembourg. Le Prince de Condé. Le Comte de Séry. Le Marquis de Soyecourt.

Poſt Luxemburgenſem ibat Condæus, Turcarum Imperatoris cultum ac ſpeciem præ ſe ferens. Ibat egregius ornatu, habitúque Bellator.

Le Comte de Sault. Le Duc de Bouillon.

Sibi in pugnæ palæſtricæ ſocios adjunxerat Comitem Seryæum, Marchionem Soyecurtium, Comitem Saltenſem, Buillonium Ducem, Marchiones Carmaſellum, ac Gamachæum; Bethunium Equitem; Marchiones Peguilinum, Coaſlinúmque. Luxemburgenſi, pro curſibus, Seryæus eſt ſubſtitutus.

Les Marquis de Charmaſel, & de Gamache. Le Chevalier de Béthune

Satellitibus quique ſuis atque Ephebis ſtipati, qui Haſtas & Scuta, ubi uſus eſſet, ſuppeditarent.

Les Marquis de Péguilin & de Coaſlin.

Continuò Indi acceſſerant, quibus Anguienus imperabat. Idem ordo, idem ac in ſuperiori Turma numerus Equitum, Equorúmque. Gemmis, coralliiſque intermicabant Ephippia. Nigro, croceo, albóque colore, velut teſſeris ſuis, ea Gens notabatur. Stipatorum arma; Arcus, Enſéſque. Adoleſcentuli Pharetras humeris, gemmâ atque unione diſtinctas, appenderant. Lucidum in Stemmate Sidus, cum hoc Hemiſtichio Pictor expreſſerat: *Magno de lumine lumen.*

Le Duc d'Anguien. Le Marquis de Canaples. Le Chevalier du Pleſſis. Le Marquis de Ienlis.

Duce itineris Caſtrorum Præfecto, Circum ingreſſus Anguienus, ſuâ vultus dignitate ac gratiâ, & originem & ſpes futuras indicavit; ut in ipſo corporis habitu, Patrios animos ſpectator quiſque introſpexerit.

Le Comte de Guitaut. Le Marquis de Monpezat.

Æquis inter ſe ſpatiis equitabant, Marchio Canaplæus, Pleſſæus Eques, Marchio Ianliſius, Guitautus Comes, Marchio Monpezatius, Nivernenſium Dux, Roïus Comes, Sullius Dux, ac Doüaillyæus; qui famæ, ut par eſt, cupidi, Indorum ſimiles divitias exprompſerant. Marchionis Humierij abſentis vices ſuſcepit Anguienus.

Le Duc de Nevers. Le Comte de Roye. Le Duc de Sully. Le Sieur Douailly.

Gens tandem Americana, Ductore Guiſio, omnium in ſe animos, oculóſque conver-

Le Duc de Guiſe.

tit. Lepidum herclè ſpectaculum præbuêre Equi, Leonum, Pardorum, Tygriúmque exuviis phalerati. Incultos barbaræ regionis Populos Tympaniſtes primus, & Agaſones deinde quidam imitabantur. Satyros, Agaſones alij ſimulabant. Tympaniſtæ, Tubicinéſque alij Tritonum erant ſimiles. Dicas relictis conchis, ac littoribus ſuis ad Ludos exiliiſſe. Bacchantium veſtitu, ac ritu Ephebi ſubſultim equitabant. Satellitum alij, hirſutis Vrſorum pellibus incluſi, rictu patulo, arrectíſque unguibus, ferarum more, ducebantur. Quos quidem hiſpidos, horrentéſque, alij ſervorum ſimiles, Simióſque humeris geſtantes, nexibus implicitos retinebant. Scutum ferebatur, in quo proſtrata Tigris, freménſque ſuper impactis unguibus Leo viſebantur; cum hoc ſpei, ac fiduciæ titulo: *Altiora præſumo.*

Caſtrorum Præpoſitum Fauni duodecim ſequebantur, qui Lituorum Muſicorum concentu aures adſtantium demulcerent. Draconis ſpolio tectus Guiſius eminebat, vultu, habitúque ad militarem audaciam, & urbanam elegantiam compoſito. Suum in Circo Ducem comitabantur, Harcurtius Eques, Marchiones Rupefortius, Plumartinus, Caſtræus, Ragnius, Mirepicenſis, Vervinus, Bevronus, Turius, Dúxque Briſſacus.

Le Chevalier d'Harcourt. Les Marquis de Rochefort, Plumartin, la Chaſtre, Ragny, Mirepoix, Vervins, Bevron, Tury. Le Duc de Briſſac.

Cùm ritè ac decenter ſuum curſum ex Turmæ peregiſſent; æquis omnes paſſibus illuc proceſsêre, ubi Præfecti ſua Caſtra deſcripſerant. Perſæ ad dextram ineuntis Amphitheatri partem; Turcæ ad lævam ſubſtitêre. Indi è regione Turcarum, iuxta Reginarum Theatrum. Americani ex altera parte, Perſas adverſos ſpectabant. At Regia Romanorum Cohors, Curriculo, cui ſe incluſerat, vt cæteris liberum iter relinqueret, excedens; ad ipſas Circi fauces ordine ſuo ſe collegit.

Exſpectatum aliquandiu à Decurſoribus Signum; à ſpectatoribus optatum. Hærebat quiſque, jámque animo fingebat, quò ea ſpecies rerum, ea ornamentorum pretia, ij motus tenderent; gaudebátque tot Procerum artes mirari, quorum bellica, elegánſque forma ſpes multas induxerat virtutis, atque induſtriæ ſingularis.

At, quoniam luxus, & ingenioſa Veſtium conformatio, præcipua eſt hujuſmodi Spectaculorum Pompa: non abs re quidem viſum eſt, Ornatus cujuſque gratiam diligenti, accuratóque ſermone perſtringi; rerum etiam imagines inſculpi, quas invenit, delineavit, & excudendas curavit Gyſſeyus Delineator Regius.

SVMMVS CASTRORVM PRÆFECTVS GRAMONTIVS.

ROMANORVM more ornatus, Chlamidem induerat ſericam, ſandarachino, ſive igneo colore imbutam; auro, argentóque, Phrygiis artibus, intertextam.

Ejuſdem operis, ejuſdem coloris Cothurnos pedibus induxerat, intermicantibus ubique Pyropis.

Gemmis nitebat Caſſis, Plumarum ſupra rubeſcentium congerie inumbrata, quarum velut è ſinu, nigra Erodij criſta, in apicem excreverat.

Indicem Poteſtatis ac Præfecturæ baculum aureum dextrâ præferebat.

Argenteo, avreóve ſtamine Equum ſtrauerat; inſertis Aquilarum figuris; Caudámque ejus, pexóſque Crines profuſis vittarum nodis implicuerat.

Prima Turma——

TYMPANOTRIBÆ ROMANI.

AVREAM Capiti Galeam aptaverant, undanti Plumarum apice inſignem.

Argento textili elaboratam Veſtem, acus Phrygia auro deſcripſerat, adſutáſque ex rubente ſerico faſcias, circumducta argenti fila depinxerant.

Pari nitore, pari artificio Manicæ, Sagulúmque; defluentéſque Laciniæ fulgebant.

Leucophæo, ſive cinereo colore Tibialia ſerica, argenteæque Ocreæ, aureis identidem ſegmentis diſtinctæ, Cothurnorum inſtar, ſuras incluſerant. Eo, ſinguli, qui Romanam agebant Pompam, Calceatu utebantur.

Ex denſo, terſóque ſerico, humeris Pallium dependebat, auro textum, argento ſubſutum.

Equorum Phaleras, ac ſtragula multo Phrygiones & Aurifices opere inſtruxerant.

Tympanorúmque Vexillula, flammeo colore, inſertíſque auri argentíque ornamentis micantia, fictæ ex auro Aquilarum Effigies exornabant.

F

ROMANI TVBICINES.

PRo Caſſide, ducto in Leonis roſtrum auro, caput præcinxerant; addito Plumarum deſuper fluitantium cultu.

Thoracem argenteum induerant, circumfusâ auri ſquammati faſciâ textili.

Eodem ferè ornatu Sagulum tæniis decem aureis tectum effulſit.

Thoraci adnexæ breves Manicæ, aliæ deinde longiores, laciniæque : ſericæ multo auri argentique opere decorabantur; quibus adſcititium argenti textum ſubſutum erat.

Idem in Equorum Phaleris, ſtratiſque color; pannus idem adhibitus eſt; deſcriptáque ſuper, auro argentóque tænia, in lacinias, fimbriáſque ſecta deſinebat.

Antilenæ, Poſtilenæque larvarum vultibus, Aurificum operâ effictis, & ipſæ Equorum Jubæ argenteis Faſciolis revinctæ mirificè ornabantur.

LICTORES ROMANI.

FVLGENTEM auro argentóque Galeam, Plumis ſupra flammarum inſtar ardentibus decoram, induxerant capiti. Pectori Thoracem argento textum, quem acus ſuperductis auri operibus pinxerat, quem deinde Bombicinum Cingulum ſquammis aureis diſtinctum revinxerat.

Auro Humeralia, Faſciæque turgebant.

Sericas Manicas, Sagulum ſericum, ſuis ſecta laciniis, fimbriiſque in campanulas deſinentibus; minium tinxerat, prætexuerat aurum, argenteæ aureæque Tæniæ percurrerant.

Auratos cum ſuis catenulis Acinaces lateri accommodaverant, quorum vaginæ rubro ſerico, inſertiſque auri fragminibus micabant.

Faſces gerebant aureos argento innexos.

Cothurni eorum ſerici, aureis Larvis ornabantur; quorum inverſa facies, argentum textile.

EQVVS DVCTITIVS, HIPPOCOMI ROMANI.

SERICA Equi Stragula nituêre, quæ multo Gemmarum tractu, multo auri argentique artificio insignes Tæniæ circumscripserant, brevibus Laciniis fimbriatæ, expressis Aurificum operâ larvis instructæ; pendentibus elaborati auri laminulis hinc, inde quatuor. Auream expansis pennis Aquilam volitanti similem Phrygio effinxerat. Frontale quidem Lorum, & Ampicem quæ Capronas premebat, inumbraverant Plumæ. Putes non arte adnexas, sed à natura ipsa ingenitas; adeò enim cohærent, adeò in cristas aptè exsurgunt; ut non hominum opus, sed nativum quoddam quadrupedis ornamentum esse credideris.

Hippocomorum cultus, argenti textilis quoddam velut indusium, crispati auri lineis exaratum; cujus fluentes sinus serica fascia argento intertexta, medio propè corpore colligebat. Alterum deinde Cingulum auri filis implicitis æquè ac extremæ Manicæ, refulgebant.

Pileus denique sericus, auro argentóque segmentatus, plumatilis Cristæ apicem sustentabat.

EPHEBI ROMANI.

PILEVM fericum aureis argenteiſve ſegmentis variatum gerebant, proprio cultu, ac ſingularibus ſuæ Turmæ coloribus uſi; niſi quòd Attalicam Veſtem, argento in ſquammas lævigato ſpeciosè contextam, induerant.

Laciniæ tum è Manicis, tum è Zona defluebant ſquammatim ſectæ; ſerico aurum argentúmque acceſſerant.

Inferiores Manicæ aureo Stamine deductæ, Armilláque artis eximiæ revinctæ, in argenteas Maniculas foliatim cæſas deſinebant.

Serico Ephippia, inſertóque auro fulgebant.

Haſtas alij, alij Parmas Symbolis ac Lemmatibus depictas inſcriptáſque deferebant.

ROMANVS CASTRORVM SVBPRÆFECTVS.

ARGENTEA Caſſide caput preſſerat; aurum additum, Plumæque inſuper.
Thorax argento textili, adjectis Squammati auri operibus.

Sagum, Manicáſque multæ opes, multa ornamenta locupletaverant. Latáſque Fimbrias Attalico texto, opere Phrygio acus induſtria circumduxerat.

Inferiores Manicæ auri argentique mixturâ, paríque contextu phaleræ, ac ſtrata refulſerant.

L

ROMANVS CASTRORVM PRÆFECTVS.

GALEAM ex auro argentóque ſibi paraverat, plumarúmque in vertice decus adjecerat.

Thoracem, Laciniáſque, aurum ſuperfuſum, longíque Gemmarum tractus, decoræque tæniæ ornabant ſplendidiſſimè.

Inferior, ſuperiórque Manica, Sagúmque ipſum albo ſerico Phrygionicè picto nitebant.

Cothurni argento texti, non ſine multo Aurarij Textoris opere, atque artificio.

Equo rubeſcentes injecerat Phaleras, & ſuo ſimilem ornatum, niſi quod extrema Ephippia, expreſſa auro Leonum roſtra continebant.

R
ROMANORUM

SVVM Rex habitum, cultúmque, ad Imperatoriam Cæſarum Majeſtatem compoſuit. Thoracem argento textili compactum, intertextum auro induerat, qui ad humeros imúmque thoracis pulvillum, aurei ſtaminis ſquammis præfiniebatur. Phrygiis operibus inſerti paſſim, pretio & pondere ſingulari Adamantes; alij deinde longâ ſerie, quodam quaſi limbo, omne opus incluſerant. Quà pectoralis faſcia, auro, & multâ gemmarum congerie nitens, deſinebat; fibulis adamantinis humeralia utrimque committebantur; è quibus laciniæ hinc, inde defluebant penſilibus gemmis prætextæ. In medium ferè pectus, altera inciderat, eodem & pretio & numero Adamantum onerata lacinia.

Thoracem ornatiſſimum tres circumdederant zonæ, quæ licèt texto atque artificio pretioſæ, Adamantum nodis centum & viginti ſplendidæ, tribus ante pectus fibulis adſtringebantur. Aurum tegebat Gemma, additæque opes opibus multum addiderant rerum pretio; nihil detraxerant ordini, atque elegantiæ.

Extremum ſagulum materiâ, operéque magnificum, aureæ, ut ſuprà, ſquammæ deſcripſerant, cum ſuis quæque fimbriis inciſis.

Attextæ humerorum pectoriſque tegumentis laciniæ, aurum erant, auróque incluſus Adamas.

Adnexæ catenatim Gemmæ duæ ſuprà quinquaginta manicas compreſſerant, quas ſuprà ſquammis ornatas aureis, auróque textas, unionum globuli duo & viginti obiverant. Inde undatim exuberans manica, textili argento profluebat; quæ poſtremò in brevem orbiculum deſiit auro prætextum, & pugillari Adamantum armillâ collectum.

Cingulum, quatuor ſuprà quinquaginta Adamantibus catenatim junctis compactum, extremo pectori inhærebat.

X

IMPERATOR.

Regio capiti caſſidem argenteam induxerat, quæ auro in folia ſecto ornabatur. Adamantes crebri, ſed ordinati, ſuis locis affluebant. Duo ſingulari pretio ac magnitudine, in fronte innumeri deinde in nodos complicati, aut vtrimque micabant, aut circumductum caſſidi cingulum ornaverant. Fluctuabat ſuprà plumatilis criſta, è qua velut erumpentes Erodij in apicem exſurgebant.

Argenteas ocreas acus auro retexuerat, aureæque faſciolæ crebris orbibus implicitæ revinxerant. Squammato opere, texto aureo, crebris Adamantibus inverſa ocrearum facies ſplendebat. Tibialia è rubro ſerico ſuras incluſerant.

Tanta lapillorum vis enſi affuſa erat, ut aurum & tegeretur, & vileſceret.

Fulvo Rex Equo vehebatur, cujus ingenitam ferociam ipſa ornamenta Principis auxerant. Ibat compoſito greſſu, ſui ſibi oneris, ſuæ ſibi pompæ velut conſcius quadrupes. Purpurâ auro, argentóque deſcriptâ micabat Ephippium. Cervicem, latera, pectus, tergum, aureæ faſciæ argento retextæ ornaverant; quæ rubris vittarum nodis, & Adamantum quaſi fibulis invicem nectebantur. Duæ à tergo ſimili opere ac luxu breves laciniæ, fimbriarum inſtar, dependebant. Supra ſingulos autem igneſcentes vittarum nexus, in omnibus phaleris textili ſerico, aurique, argentique, Adamantúmque luxu tæniæ collectæ fulgebant. Equi cauda pari cultu affluebat.

Supernâ cervicalis lori parte, plumatilem criſtam inſigne adamantinum ſtringebat. Inde, Ardearum inſtar, exibant criſtæ adamantinæ quatuor: quas alia deinde ſupereminebat. Totus pellucebat ornatus ille, centum quinquaginta penſilibus Adamantum globis compactus.

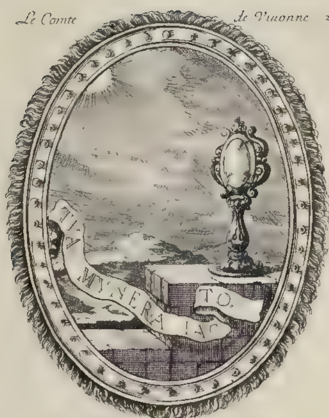
Cultu ſimili habenæ, pedulium lora, & ea quæ auribus erat circumvoluta nitebant, auro ſcilicet, argento atque Adamantibus arte ſingulari intextis.

N O

Le Roy 1

Le Comte de Viuonne 2

Le Comte de St Ayman 3

Le Duc de Nauaille 4

Le Comte Darmagnac 5

DVCTORVM EQVITVMQVE QVINQVE TVRMARVM SYMBOLA AC LEMMATA.

PRIMÆ TVRMÆ SYMBOLA.

PRIMVM SYMBOLVM

REGIS.

SOL: CVM HOC LEMMATE,

VT VIDI, VICI.

Nullum aptius Regis Symbolum, hominum ingenio Natura ipſa ſuppeditet, quàm Solem ſuum. Varia enim eſt Regis Maximi, cum ſplendidiſſimo Sidere ſimilitudo. Ea tamen præcipua eſt. Ubi Sol refulſerit, noctis caliginem diſcutit, vel opacas, atráſque nubes Cælo depellit: ita aſpectu ſuo LVDOVICVS, ortas, imminentéſve rerum tempeſtates aut avertit, aut ſerenat; hoſtéſque Imperij præſentiâ ipſe ſuâ terret, & cohibet. Quod quidem iſta indicant verba: VT VIDI, VICI. Quæ Julij Cæſaris fiduciam, dictúmque illud celebre in mentem revocant: *Veni, Vidi, Vici.*

II. SYMBOLVM

Le Comte de Vivonne. VIVONNI COMITIS.

Igniarium Speculum,

cum hac Epigraphe,

TVA MVNERA JACTO.

Solis radios, igniarium Speculum, orbe ſuo nec includit, nec retinet, ſed repercuſſu crebro diſpergit; lucémque acrius etiam remittit, quàm ipſa emittitur. Illud in teſſeram grati, memoríſque animi Vivonnus aſſumpſerat, quippe qui accepta à Principe beneficia vbique jactet, & in Authorem quodammodo ſuum refundat.

III. SYMBOLVM

COMITIS SANT-AGNANI. Le Comte de S. Agnan.

Laurus Soli expoſita,

cum hoc vocabulo,

SOLI.

Laurus bellicæ virtutis merces, inclytarum Corona frontium, Heroum præmium ac decus, victoriæ ornamentum eſt, & Symbolum, quo ſtrenuus Eques, ſoli ſe Regi ſuas lauros affirmat eſſe decerpturum. Vni ſe devotum, addictúmque probat: & quemadmodum Regem victoria præ cæteris colere ac ſequi, numquam ab illo deſciſcere ſtatuit; ita ille Regem vnum reſpicere, huic ſe vni obſequi velle profitetur.

IV. SYMBOLVM

Le Comte de Navailles. NAVAILLII COMITIS.

Aquila Solem ſpectans,

cum hoc verbo,

PROBASTI.

Dum ſuos Aquilæ pullos probant, ardentibus Solis radiis ſolent objicere, atque ita generis ſui fidem explorare, vt ea demum vera ac genuina Soboles eſſe cenſeatur, quæ ſuos in hoc Sidere oculos defixerit, atque irretortâ acie ſcintillantes ſuſtinuerit radios. Probatum ſe Navaillius Regi confidit; & in iis rebus quas ſuſceperit, quas glorioſè geſſerit, obſequii ſui fidem exiſtimat eſſe perſpectam.

V. SYMBOLVM

ARMAGNIACI COMITIS. Le Comte d'Armagnac.

Laurea Corona,

cum hac Epigraphe,

HINC LABOR, HINC MERCES.

Quadam virtutis ſuæ fiduciâ, victoriam ambit Armagniacus, quam lætâ coronæ imagine exhibet adumbratam. Non defuturam aliquando votis, conſiliis, factiſque ſuis ſperat. Vtque in ea ſpes omnes ſuas, labores, curaſque eſt poſiturus, ita hinc emerſuram ſibi, laudis & gloriæ ampliſſimam mercedem intelligit.

VI. SYMBOLVM

Le Comte du Lude.

LVDÆI COMITIS.

Sciatericum Horologium,

cum hac sententia,

TE SINE NOMEN INERS.

Quamquam aptè, ac concinnè dispositum Solarium, seu sciatericon Horologium, sine Solis aspectu, tempora non designat; iners Machina, & inanibus lineis interpuncta. Ita, quantâ sit iste, virtute, atque industriâ Eques præditus, tanti se fieri posse putat, quanti eum Rex æstimaverit; inertem, vanamque virtutem esse profitetur, nisi Principis gratiâ foveatur.

VII. SYMBOLVM

LOVIGNÆI COMITIS.

Le Comte de Louvigny.

Jaculum terræ infixum,

Lemma erat,

CERTASSE JVVABIT.

Vt paratum pugnæ Jaculum est, licet altâ humo defixum desidêre videatur; si qua intorquêre manus, si quis miles velit arripere. Ita Martem spirans, & bellicarum artium cupidus Lovignæus, si qua pro Rege, Regnoque pugnandi occasio se dederit, promptum se, paratumque palam significat.

VIII. SYMBOLVM.

Le Comte de la Feuillade.

FEVILLADII COMITIS.

Heliotropium,

cum hoc verbo,

VNI.

Cui non notus hujus floris in Solem amor? Quoquò, dum suum cursum peragit, Cælo volvitur splendidissimum Sidus, eò flos etiam, suis licet hæreat altè radicibus, propenso vertice quasi venerabundus vertitur. Hac veluti tesserâ suum obsequium, suam Eques iste fidem explicat, quâ se Regi adstrictum sentit; cujus jussa capessere, cujus vnius arbitrio, ac nutu moveri postulat.

IX. SYMBOLVM

MARCHIONIS VILLEQVERII.

Le Marquis de Villequier.

Aquila expansis alis volitans,

hæc inscriptio,

VNI MILITAT ASTRO.

Assueta fulmen deferre Aquila, non alio se onere impediat; & summo Jovi ministrans, non sit alterius Numinis ales armiger. Non aliter Regis præsidio, ac custodiæ addictus Villequerius, huic vni curas suas, vigiliásque omnes impendit, quem vnicum fortunæ suæ Arbitrum, Authoremque agnoscit.

X. SYMBOLVM

Le Marquis de Richelieu.

MARCHIONIS RICHELII.

Igneum Missile,

addita hæc erat Epigraphe,

ARDO PARA SVBIR.

Siquando sulfureo Missili facem subdideris, ignem excipit, accenditur, erumpit, Cæloque, vi suâ tollitur. Sic gloriæ cupiditas, quâ totus inardescit Richelij animus, ad ardua jam vltrò properantem concitabit; surget quò virtus Heroas vocat, suoque igne succensus, ad sublimiora contendet.

XI. SYMBOLVM

DVRASII COMITIS.

Le Comte de Duras.

Solem inspiciens Leo,

cum Italico Lemmate,

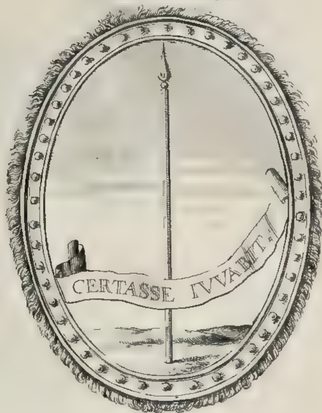
DE TVOI SGVARDI, MIO ARDORE.

Calidissimis terrarum Plagis Leo delectatur; & quantùm Solis radiis accenditur, tantùm animo, ac pectore exæstuat. Ita egregii Equitis virtus læto Principis aspectu acriùs incitatur.

Le Comte du Lude 6

Le Comte de Louuigny 7

Le Comte de la feuillade

Le Marquis de Villequier

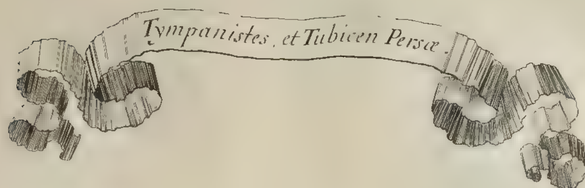

Le Marquis de Richelieu

Le Comte de Duras 11

Secunda Turma.

TYMPANISTES, ET TVBICEN PERSÆ.

PILEVM isti sericum, Puniceo colore tinctum, intertexti argenti lineis descriptum, maculosâ Muris Pontici pelle subsutum, puniceis albisque plumis insignem induerant; iis enim coloribus ea Gens, in hoc palestrico certamine, notabatur.

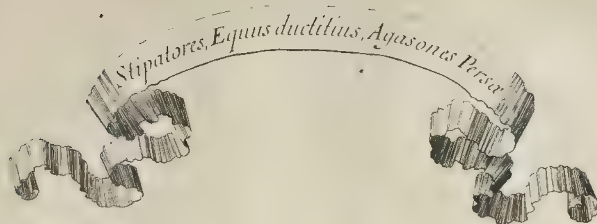
Palla item serica rubens, tæniis albis intersecta, cui multum, Phrygionis acus, argentum inseruerat; argentóque textili intima vestis, ad suras usque demissa, nitebant.

Decidentes longo tractu, ex humeris Manicæ Puniceæ, Muris Pontici pellem, adversâ facie, ostentabant.

Adnexum Tubæ Vexillulum albente serico textum, purpureis, argenteisve segmentis fimbriatum, retextúmque; pictum Ducis hujus Turmæ Symbolum explicabat.

Eodem ferè ornatu Tympanorum insignia circumvoluta, licet belli sonum ederent, Ludorum ac pompæ speciem præferebant.

Equorum Phaleras Bombix texuerat, murex tinxerat, subsuerat Mus Ponticus, auri argentíque superficiarium opus ornaverat.

STIPATORES, EQVVS DVCTITIVS, AGASONES PERSÆ

PVNICEO, albóque ſerico, tum Stipatorum, tum Agaſonum Pileus contextus, auro argentóque tegebatur, plumatili criſta inumbratus.

Argenteo ſtamine Stipatorum pallia, tunicæque, ad genua ex humeris defluebant; quæ in ſquammas, & in laciniatas fimbrias, auro, argentóve inſtructas deſierant.

Rubro ſerico, aſſutis albis tæniolis, & ſuperductâ argenti picturâ, ſegmentatam, inſignémque Pallam induerant.

Pharetras gerebant argenteas, rubentibus metalli pigmentis, encauſtico opere, obductas.

Equi phaleras texto puniceo, multóque argenti opere ſplendidas, aureus, inſerto crebro adamante, limbus incluſerat.

E cervicibus, ad ora lupatis argenteis frænata, textilis argenti faſciæ, ſinibus nunc implicitis, nunc expanſis, excurrebant.

Iiſdem coloribus, iiſdem Agaſones ornamentis egregij, Circo ſeſe intulêre: niſi quod Pontici Muris pellem veſti ſubtexuerant; reliquo veſtitu congruentes.

ARMIGER, ET EPHEBVS PERSÆ.

BOMBICINVM capiti tegumentum, argenteis tractibus, pretiosarum pellium segmentis, effuso discoloris plumæ apice ornatissimum; Armiger, & Ephebus induxerant.

Rubra Armigeri vestis, exaratis argenti figuris distincta, & ad Zonam, vittarum nexibus collecta, subsutas cum suis maculis pelles detegebat.

Tunicam, superioresque Manicas, aurum, argentumque descripserant.

Phaleras Equorum; puniceum sericum, albis tæniolis sectum, argento pictum, Ponticis pellibus prætextum ornaverat. Quidquid aurifices, ad ornatum, adjecerant, aurum erat elegantissimè in varias formas conflatum.

Idem Ephebi, ac Armigeri cultus.

CASTRORVM PRÆFECTVS PERSA.

PVRPVREO ille Pileo proceſſit indutus, quem inciſum, retortúmque, argenti ſegmenta variaverant. Auro nitebat, gemmíſque; plumis etiam imminentibus decorus.

Serica veſtis, argento interſecta, percurrente Ponticæ pellis inſtitâ prætexebatur.

Tunica, inferioréſque Manicæ, multo auri artificio inſtructæ, ſuperiores, acu pictæ, ſubtexto argento micabant.

Equi cultus ſericus; opus argenteum circumquáque, Muris Pontici pellis in extremis partibus excurrebat.

DVX AVRELIANENSIS, PERSARVM REX.

ATTALICA vestis; argento retexta, Pyropis consita, ingentibus antè Pyroporum fibulis utrimque nectebatur: Quorum alij deinde juxtà cervicem dispositi, quemdam quasi pretiosissimum Torquem effinxerant: Alij circum humeros ordine suo collecti effusè radiabant.

Manicæ in fimbrias laciniatas desinebant, quibus inserti aptissimè carbunculi. Textiles minutis punctulis orbiculi serici, & carbunculorum infrà globuli dependebant. Ex iis brevibus quidem manicis, longiores aliæ, ad manuum usque commissuras producebantur, in sinus corrugatæ: sectáque in lingulas linea fimbria armillâ suâ ligabatur.

Persicam retro Chlamidem quasi negligenter rejecerat, Puniceo serico textam, superducto argento, crebrisque unionibus nitidam; cujus undantes sinus ad humeros utrimque compressi, revinctique; uberius deinde, laxiúsque fluentes; ornatis, ut suprà, laciniis fuerant prætexti.

Pileum capiti, velut Perſicum Diadema impoſuit, ſerico, argentóque intertextum; ſectâ in ſquammas aureas, tæniâ; limbóque Pyropis, atque unionibus deſcripto inſignitum. Ingenti ſuperiùs carbunculorum globo innexa plumatilis criſta, rubros, albóſque apices bellè confuderat.

Cinereo colore tibialia ſerica, eodem opere, eodem, ac veſtis, panno, ocreæ ſuras incluſerant, quarum ſumma pars ſinuoſo argentei texti volumine congeſtiſque carbunculis effulſerat. Cothurnorum inſtar, rubentibus illæ faſciolis ſegmentatæ, argento, vittiſque diſcoloribus nectebantur.

Bombicino, argenteóve cultu, Equi Ephippia, nitebant; inſertis etiam ſingularis pretij, atque eximiæ magnitudinis lapillis. Phaleræ ad Equi Ilia decidentes in orbem penè deductæ, Pyropis atque unionibus diſtinguebantur; vittarúmque nodis Puniceis, albiſque conſtabant, ita tamen ut iis nexibus non tam premi, aut committi; quam ornari omnis ille apparatus videretur.

Equi frontem, innexus loris, carbunculorum globus, ſcintillantibus flammis illuſtrabat. Frænorum umbones, ramíque, eodem luxu ſpectabiles. Lupatum, Peduliáque argentea, Pyropis quoque radiabant. Habenæ ſericæ attexto argento, ſuum ipſæ etiam decus, ſua ornamenta adjecerant.

Monsieur 12

Le Marquis de Villeroy 13

Le Comte du Plaussy 14

Le Marquis de Bellefon 15

Le Chevallier de Rohan 16

SECVNDÆ TVRMÆ

SYMBOLA, AC LEMMATA.

PRIMVM SYMBOLVM

Monsieur.

VNICI REGIS FRATRIS.

Luna pleno, perfectóque orbe,

cum hac Epigraphe,

VNO SOLE MINOR.

Quemadmodum pleno dum orbe, Luna Cælo refulserit, reliqua noctis sidera magnitudine, ac splendore longè superat, ut uno quidem Sole minor esse videatur: Ita Aurelianensis Dux supra omnium sortem ac fortunam evectus, uni fratri cesserit. Atque eo Symbolo utitur, tum ut suum ordinem, suam exprimat dignitatem; tum ut aptiùs Persarum Regis personam gerat, qui cùm esset Regum omnium, suo judicio, maximus; unum sibi superiorem esse Solem, quem coleret, profitebatur.

II. SYMBOLVM

Le Marquis de Villeroy.

MARCHIONIS VILLAREGII.

Circumdatum lauro Jaculum,

Lemma erat,

NON SINE GLORIA CADET.

Jaculum hoc, quoquò intorqueatur, seu metam attigerit; seu inane, & sine ictu deciderit: suas secum lauros trahit ac retinet. Non aliter, quocúmque Villaregium militares curæ vocaverint, eò iturum se asserit, duce ac præside gloriâ, quam lauro expressit. Nec sine laude rediturum confidit, sive res ex voto successerit; sive rerum fortuna fefellerit.

III. SYMBOLVM

Le Comte du Plessis.

COMITIS PLESSÆI.

Flamma,

ita inscriptum,

AB OBICE MAJOR.

Ignem naturâ suâ, atque impetu ad altiora nitentem velis compescere; ruptis obicibus acriùs exarserit: quò arctiùs premitur, eò erumpit vehementiùs. Sic animum amoris, laudísve cupiditate accensum, numquam à proposito dimoveris, nequidem flexeris. Coercêre qui tentaverit, incitabit. Nescio enim quo fato crescunt ipsâ rerum difficultate hominum desideria.

IV. SYMBOLVM

Le Marquis de Bellefons.

MARCHIONIS BELLEFONTII.

Apicula florum aream pervolitans,

hæc erat Epigraphe,

VNA SIN MAS.

Postquàm aream omnem exploraverit, omnes delibarit flosculos Apicula, uni tandem insidet, atque immoratur. Ita licèt singularis sit hujus Equitis, in omnes spectatæ formæ, ac virtutis fœminas, reverentia, & officiosa vrbanitas; unam tamen præ cæteris colit, cui suas curas, suam fidem, suum denique pectus devoverit.

V. SYMBOLVM

Le Chevalier de Rohan.

EQVITIS ROHANNÆI.

Lauri ardentibus prunis impositæ,

cum hoc dicto,

ARDER, Y CALLAR?

Flammam hanc Amoris esse, vel Gloriæ, ut lubet, putaveris, numquam tacitè ardebit Rohannæus. Seu virtutis, ac rerum gestarum famam latè protendere, seu suos puellæ quam amaverit, ignes explicare, occasio ferat: tam à se alienum putat vri & tacêre, quàm à laureis frondibus, quæ ardentibus favillis impositæ, crepitant, multóque cum strepitu in cineres abeunt.

VI. SYMBOLVM

Le Comte de Lislebonne.

COMITIS LILEBONÆI.

Fax per diem accensa,

additum hoc Lemma,

NOLLEM CESSISSE MINORI.

Accensæ facis splendori, nullum nisi Solis ipsius lumen officit. Noctis sidera non delent hanc lucem. Ita servire se Regi quàm libentissimè, egregius Eques palàm indicat. Eos verò honoris ac gloriæ impetus, eos animos sentit erumpere, ut ne alteri quidem cessurus sit.

VII. SYMBOLVM

MARCILLIACI PRINCIPIS.

Le Prince de Marcillac.

Magnam emittens flammam fornax,

Epigraphe,

PIV NE COPRE, CHE NE SCOPRE.

Quantus, quantus sit Amantium ardor, prudenti silentio cohibendus: viros enim ingenuos decet amorem ita suum subindicare, ut si quid exciderit, plus tamen alto sub pectore pressisse videantur. Id ea fornax exhibet, quæ licet flammam aliquam quasi furtim emittat, ignium suorum vim intus cohibet, plúsque tegit, quàm proferat.

VIII. SYMBOLVM

Le Comte de Foix.

COMITIS FVXENSIS.

Scutum sine Symbolo,

inscriptum erat,

COSI VVOL AMORE.

Eorum qui amant, plerique suis tesseris, atque insignibus, amorem suum explicant, quódque erat satius in sinu, ac recessu pectoris condere, in lucem proferunt jactabundi. Amat iste sine fastu, sine ostentatione, neque ignes suos ambitiosè exprimit. Vritur tacitus.

IX. SYMBOLVM

COMITIS CLERÆI.

Le Comte de Clere.

Ingens flamma,

hæc verba addita,

FELICITER AVDAX.

Motu suo sursum flamma impellitur, & nusquam depressa residet; sed felici audaciâ erigitur. Ita Cleræus, quo est animi robore, atque præstantiâ, tum de hostibus, tum de æmulis, ac rivalibus triumphaturum se non desperat.

X. SYMBOLVM

Le Comte de Vaillac.

COMITIS VAILLACI.

Erumpens flamma,

ea erat inscriptio,

NE FREN, NE TEMPO.

Vt obvios quosque obices flamma erumpens perfringit, & excutit, latéque fundit incendium, & sibi aut quærit, aut ministrat alimenta: Sic præstans virtute animus non remittitur, sed novis consiliis semper insistens, vincendi occasiones aut captat, aut excogitat.

XI. SYMBOLVM

COMITIS ILLIERII.

Le Comte d'Illiers.

Missile sulphureum igne accensum,

Lemma,

POCO DVRI, PVR CHE M'INALZI.

Non diu quidem igneum Missile permanet, sed quamdiu steterit, continuò fulgurat, continuò ardet, continuò in Aëra rapitur. Brevem Illierio Dij vitæ cursum dederint, nimirum, non satagit multum vixisse, dùm splendidè vixerit; nec quàm longam, sed quàm gloriosam vitam duxerit, curat.

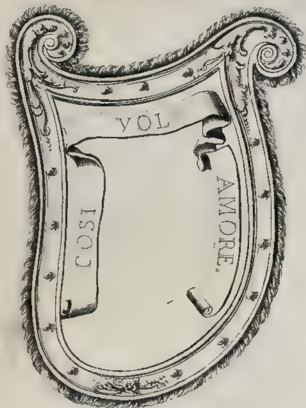
Le Comte d'Hlebonne 17

Le Prince de Marcillac 18

Le Comte de Foix 19

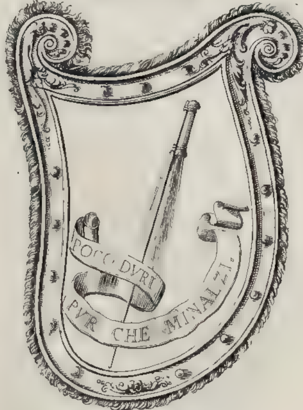
Le Comte de Clere 20

Le Comte de Vaillac 21

Le Comte d'illiers 22

Turma Tertia.

FC deli et sculp

TYMPANI PVLSATOR, TVBICENQVE TVRCÆ.

TIARAM iſti, pro conſuetudine gentis, argento textam, ſerico cæruleo virgatam induxerant capiti ; cujus quidem inverſa ſegmenta ſerica, argento, acus Phrygia pinxerat.

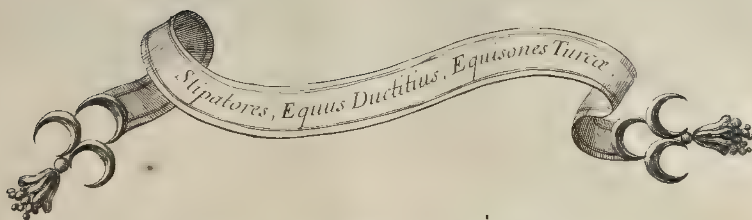
Triplici ordine, ac colore criſtam extulerant ; & nigri, cærulei, candidíque plumarum globi, velut gradatim eminebant.

Cæruleam veſtem induerant, nigris tæniis ſubtextam, argenteâ fimbriâ obductam, argenteóque ſtamine ſubſutam.

Tunica, intimæque Manicæ, ex albo ſerico, faſciatim auro intertextæ.

Cothurni cærulei terſo denſóque ſerico textiles ; tum albis, tum nigris tæniolis diſtincti, elegantem pedibus cultum addiderant.

Equi Phaleræ, & exigua Tympani, Tubæque vexilla, cæruleo etiam bombicino ficta, nigris ſegminibus, inſerto auro nitidis, inciſa erant. Argentea Lunarum Cornua pulcrâ ſerie refluebant, pendebántve.

STIPATORES, EQVVS DVCTITIVS, EQVISONES, TVRCÆ.

GALERVM Turcicum, argento textili circumductum, auri crebris tractibus deſcriptum, cæruleo ſubſutum ſerico, eximiiſque retexti argenti operibus inſignem, ij ſibi impoſuerant, barbaræ Gentis ferociam bellè, ac ſpecioſè ſimulantes. In fronte, argentea prominebat Luna, quæ curvis cornibus ſpeculum complectens; aureiſque, argenteiſque ſquammis circumfulgens, decidentem longo tractu plumatilem criſtam retrò emiſiſſe videbatur.

Cærulea veſtis, aſſutis nigri ſerici ſegmentis; auro argentóque fimbriata, pictáque ad ſuras uſque demittebatur; mox ad cingulum utrimque collecta, textum alterum argenteum detegebat.

Adſtrictoriæ cum ſuis globulis fibulæ argenteæ à ſummo, ad imum, ornatum omnem aptiſſimè conjunxerant.

Tunica, inferioréſque Manicæ albo ſerico, interſecantibus cæruleis, nigriſque lineis; implicitóque argenti ſtamine, decorum adjecerant cultum.

Non diſſimilis cothurnorum facies; quippe diſcoloribus ſegmentis, & propriis Turcicæ Turmæ teſſeris notabantur.

Iiſdem fermè coloribus bombicinæ Equi phaleræ, auri argentíque Mæandris, ſinuoſo opere deſcriptæ, nigrâ obeunte tæniâ diſtinctæ; adamantibus, cyaniſque, argenteiſque Lunarum cornibus ſplendebant, egregiæ.

ARMIGER,

ARMIGER, ET EPHOEBVS, TVRCÆ.

ILLVD Capitis ornamentum elegerant, quod partim Pileum, partim Tiaram Turcicam exprimeret. Pileus ſerico textus, argento pictus; Tiara argento texta, ſegmentis ſericis exarata; quamquam diſpari ordine, pari tamen cultu nitebant. Præter plumariam criſtam, conſuetóſque Equitum apices, alas etiam iſti verſicoloribus plumis effictas, rutiláſque addiderant, tum humeris, tum pileo adnexas.

Iis cæruleo colore veſtis, cujus inverſam faciem argentum textile muniverat; cujus extremas oras, nigra tænia ſerica, ſuperfuſis auri operibus prætexuerat.

Equum Leonis ſpolio decentiſſimè Armiger inſtruxit. Feram diceres hiante rictu equi cervices abſorbêre. Jubæ, collo refluebant compoſitè. Anteriores pedes in antilenam, alios in poſtilenam; totius corporis exuvias, in ſtragula, artifices manus conformaverant. Putes Equo Leonem; Leoni Equitem inſidêre.

Cæruleo ſerico ſuum Ephœbus Equum ſtraverat, ſtratóque argentum inſeruerat; inſtitámque auro, argenteíſque Lunis ornatiſſimam.

CASTRORVM PRÆFECTVS TVRCA.

SI Alas ingentes, humeris innexas Armigero detraxeris; Caſtrorum Præfecti cultum omnem ſimilem puta.

CONDÆVS PRINCEPS, TVRCARVM IMPERATOR.

EMICVIT Condæus coccineâ veſte indutus, quæ cyanorum, atque adamantum fibulis adſtricta, concinnè ac venuſtè ante pectus cohærebat. Circum humeros gemmæ : Argenteæ infrà Lunulæ affulſerant. Atque ex illo humerali cultu, breves laciniæ auro, gemmiſque diſtinctæ decidebant.

Pares omninò laciniæ fimbriarum inſtar, Principis veſtem prætexebant. Cujus extremæ vtrimque partes reductæ, gemmatiſque fibulis revinctæ, faciem alteram argento textam explicabant. Collectos eo modo ſinus, argentea, Perſico more, faſcia, aureis notis interpuncta, aureiſque fimbriis finita, medio ferè corpore implicita, retinebat.

Circumvolutæ capiti, eodem ornatu, faſciæ, argenteis tæniolis ſectæ, cyaniſque atque adamantibus ſplendidæ, Tiaram effinxerant, quam ingens antè gemmarum inſigne, gemmeáque Lunæ cornua illuſtraverant.

Ea orbe vacuo Luna, effuſam plumarum congeriem ſuſtinebat, confuſis coloribus, & ſurgentibus Erodiorum criſtis quatuor, inſignem.

Tunica auro texta, argento depicta, recurvis Lunis, Aurificum operâ conflatis, prætexebatur, ſtriati, fusíque auri textili fimbriâ disjunctis.

Aureo item ſtamine Manicæ gemmatis armillis nectebantur; ſectilíſque in ſquammas Manicula argento fulgebat.

Argentearum Lunarum longa retrò ſeries, & velut retortæ, rejectæque humeris Manicæ, demittebantur.

Serico coccineo rubentes ocreæ, argenti opere deſcriptæ, argenteóque ſubtegmine nitidæ, coccineo ſquammarum ambitu, limbóque præcingebantur inverſæ. Argentea Lunarum cornua, eximio ordine, ad calceos uſque, antè deciderant. Faſciola deinde auri textilis, argento retexta, orbe vario cothurnos involvit.

Stragula Equi cærulea, ſerico, argentóque texta, tænia nigra præcinxerat in breves lacinias ſecta; quibus cyani, adamantéſque acceſſerant; auri textilis campanulæ dependebant.

Inauratæ argenti laminæ, gemmeis fibulis, ſtragulo innexæ, duabus ejuſdem operæ Lunis inſerebantur. Alia infrà Luna pendulis cornibus curvabatur.

Tergum ornaverant Phaleræ ſericæ, argenteæque; inauratis longo ordine Lunis diſtinctæ, campanulis textilis auri circumpendentibus. Lupatum, pedulia, calcaria auro micantia, cyanis atque adamantibus inſtructa. Gemmati umbones; capiſtrum, habenæ, peduliúmque lora, auro, gemmíſque contexta fulgebant.

Ex ipſa albi Curſoris Neapolitani fronte (eo enim Condæus Equo vehebatur) gemmea pependit Luna; cæruleæ, albæ, nigræque, velut triplici criſtâ, plumæ, vividum erectúmque caput inumbrabant. Revinctæ vittarum diſcoloribus nodis jubæ, hinc, inde refluebant.

Le Prince de Condé

Le Comte de Sery 24

Le Marquis de Soyecour 25

Le Comte de Sault 26

Le Duc de Bouillon 27

TVRMÆ TERTIÆ SYMBOLA, AC LEMMATA.

PRIMVM SYMBOLVM

Le Prince de Condé.

CONDÆI PRINCIPIS.

Cornuta Luna,

cum hac Epigraphe,

CRESCIT VT ASPICITVR.

Luna, modò curvatur in cornua, modò æquâ portione dividitur, orbe deinde pleno refulget; magíſque aut minus illuceſcit, ut Solis radiis magis minúſve adficitur. Ita, quidquid ſibi laudis, quidquid ſibi decoris Condæus pepererit, totum id Regi acceptum refert; tantóque illuſtriorem ſibi lucis ac gloriæ copiam acceſſuram exiſtimat, quantò eum amantius Rex adſpexerit.

II. SYMBOLVM

Le Comt. de Sery.

COMITIS SERYÆI.

Floribus Arbor onuſta,

Lemma erat ejuſmodi,

SPES MODO, MOX FRVCTVS.

Dum pandunt ſeſe primæ in Arboribus gemmæ, & ſenſim dehiſcentes, floridos ſinus explicant; futuræ ubertatis pignora, & ſpes Annonæ lætiſſimas mirantur Agricolæ. Sic egregius Juvenis ad ardua paratum, erectúmque ſuâpte naturâ ſe prodit; & in ipſo ætatis flore, virtutis ac gloriæ fructus ſpondet uberrimos.

III. SYMBOLVM

MARCHIONIS SOYECVRTII.

Le Marquis de Soyecourt.

Vellus in Arbore aureum,

cum his verbis,

ORNATQVE, TEGITQVE.

Vellus aureum, arbori, cujus faſtigio inhæſerat, præſidio fuit atque ornamento. Eam fidei ſuæ teſſeram, ſacro veſtiario Præfectus Soyecurtius, ſcuto ſuo curavit adpingi: quippe qui non modò cultui Principis, ſed ſaluti etiam invigilet; nec tam ſuis eum curis, ornare, quàm ſuis ipſe periculis tueri gaudeat, ſiquando eò res fuerint adductæ.

IV. SYMBOLVM

Le Comte de Sault.

COMITIS SALTENSIS.

Juvenis Leo,

inſcriptum hoc erat Hemiſtichium,

PATRIOS ASSVRGIT IN VNGVES.

Ingenitâ ferociâ, ætatíſque robore ut primùm invaleſcit Leo ſuarum ſibi virium conſcius, pertentat ungues; crebríſque rugitibus concitatus, jubas excutit; ausíſque olim ingentibus ſecum ipſe præludit. Eâ imagine, ſummæ ſpei, egregiæ indolis Adoleſcens, æmulari ſe res majorum præclarè geſtas indicat, patriáſque virtutes ſequuturum, dum aſſequi poſſit.

V. SYMBOLVM

BVILLONII DVCIS.

Le Duc de Boüillon.

Heliotropium,

addito hoc Hemiſtichio,

MIHI JVS CONCVRRERE SOLI.

Ab aſpectu Solis nuſquam flos iſte deflectit: Quocúmque ſuum ſydus ſe verterit, continuò vertitur; & ſuo quodam jure, dum Sol cælum, terráſque luſtrat, Solem circumſpicit. Eâ quidem aptiſſimâ ſimilitudine, ſuam fidem, quâ Principi hæret tenaciſſimè, paratúmque ad minimos quoſque nutus obſequium, Nobiliſſimus Eques adumbravit.

VI. SYMBOLVM

Le Marquis de Charmasel.

MARCHIONIS CARMASELLI.

Palmæ in coronam flexæ,

ea erat ſententia,

NON JVVAT EX FACILI.

Coronas iſte ambitioſè colligit, non obviis quibuſque frondibus, non inanibus floſculis contextas; ſed diſſitis regionibus, alióque penè ſub Sole quæſitas; nec ſine periculis ac laboribus decerptas. Palmas quærit, lauroſque, non hiacintos, aut roſas. Scilicet, paratam laudem, faciléſque victorias negligit; emptam curis ac ſudoribus gloriam ambit.

VII. SYMBOLVM

Le Marquis de Gamache.

MARCHIONIS GAMACHÆI.

Palma alteri Palmæ inflexa,

Inſcriptio erat,

SOLI SVCCVMBIT AMORI.

Nullo ſub onere depreſſa fatiſcit Palma; quò graviùs preſſeris, exſurget altiùs. Siquando verticem, ramóſque inflexos demiſerit; amore impulſam puta, quo ſeſe alteri gaudet innectere. Ita præſtantes animos, quos non frangit labor, non terrent minæ, durúmque imperium non dejicit, lenitate, ut lubet, duxeris, amore flexeris.

VIII. SYMBOLVM

Le Chevalier de Bethune.

EQVITIS BETHVNII.

Igniarium Speculum,

hæc erat Epigraphe,

DE SV LVZ, MI FVEGO.

Solis radiis ſpeculum illud inardeſcit, & urit; ignem excipit; ignem repercutit, ac refundit, ipsâ luce ſuccenſum. Ita Regis gloriâ, tamquam nitidiſſimâ luce, Bethunii pectus ſponte ſuâ jam incitatum, inflammatur. Ardet Eques; ſummíſque exemplis impulſus, nihil inauſum, nihil intentatum eſt relicturus.

IX. SYMBOLVM

Le Marquis de Peguilin.

MARCHIONIS PEGVILINI.

Verſum ad Solem Heliotropium,

Lemma erat additum,

NE DESPICE AMANTEM.

Vt numquam à Sole avertitur Heliotropium, ita numquam abs ſe Solem averſum optat. Clytien dicas, ſi qua fabulis fides, priſco igne ſuo etiamnunc agitatam orare ne ſuos umquam à ſe deflectat oculos. Amantis ea præcipua cura eſt, adſpicere, adſpici. Hæret defixus, & eos illicere in ſe oculos gaudet, quibus ipſe reficitur.

X. SYMBOLVM

Le Marquis de Coaslin.

MARCHIONIS COASLINI.

Jaculum,

Inſcriptio,

IN VAN NON MAI.

Ejuſmodi Jaculum Aurora Cephalo, in pignus amoris olim fertur tradidiſſe, quod nuſquam vano ictu deciderit. Ferrum illud, quod nulla uſquam effugit fera, quoties intorquebatur, prædam confixerat. Huc ſpectaſſe natus ad gloriam Juvenis, eâ Symboli picturâ videtur, ut armis ſuis confidens, certam à ſe victoriam, confixis hoſtibus, exiſtimet eſſe referendam.

XI. SYMBOLVM

Le Duc de Luxembourg.

DVCIS LVXEMBVRGENSIS.

Herculis clava,

Inſcriptio,

MAGNA MAJOR FAMA.

Herculis gloriam nulla obruit vetuſtas, nulla delevit oblivio. Licet tamen, multa ejus prælia, ad nos uſque fama perduxerit; multa etiam, temporum tenebris & æternâ nocte condita omiſit, multa non æquis laudibus extulit. Nec enim tot tantíſque victoriis, aut tranſmittendis, aut ornandis par erat. Id ſibi timendum Dux bello inclytus, intelligit, ne parem virtuti ſuæ famam non ſortiatur.

Le Marquis de Charmasel 28

Le Marquis de Gamache 29

Le Chevalier de Bethune 30

Le Marquis de Pequillen

Le Marquis de Coalin 32

Le Duc de Luxembour 33

Turma Quarta.

TYMPANISTES ET TVBICEN, INDI.

ROSTRO adunco, expanſis utrimque pennis, caudâ à tergo protensâ Pſittacus ingens, Tympanotribæ capiti; minores alij humeris inſediſſe videbantur, expreſſis pictarum volucrum coloribus.

Serico carnei coloris ſubobſcuri contexta veſtis, flavis, nigríſque ſegmentis erat interſecta, quorum altera argento; auro altera depicta, adſtantum populorum oculos ſuaviter affecerant.

Ornatus omnis diſcolor, tum ſplendido luxu, tum lætâ rerum varietate oblectavit.

Pectorale aureum, circumducto unionum orbe inſigne, tot inter ornamenta, nitebat.

Phaleræ, vexillulum, attextis flavi, nigrique ſerici tæniis, auro argentóque deſcriptis, diſtinguebantur, & in lacinias, fimbriáſque plumis verſicoloribus contextas deſierant.

STIPATORES, DVCTVS AD POMPAM EQVVS, HIPPOCOMI, INDI.

AVREO pileo, variam plumarum picturam, & Stipatores, & Hippocomi inſeruerant ; criſtæque plumatilis apicem, qualem ea turma ferebat, extulerant.

Serico coloris carnei, textus, laciniatúſque thorax, nigro ſegmentatus, aureis Phrygionum operibus pingebatur. Decuſſatæ faſciæ auro, atque unionibus diſtinctæ hinc, inde errabant.

Cingulum erat, linum pertenue, argento illuſum ; quod varia plumatilis fimbriæ textura percurreret.

Equi phaleræ ſericæ, quibus rutilum aurum acus induxerat, flavo ſerico ſectæ, argento exaratæ, unionibus prætextæ, vario plumarum contextu fimbriatæ defluebant.

ARMIGER, ET EPHEBVS, INDI.

ARMIGERI, Ephebíque pileum aureum, argenteúmque multiplici ordine adſurgentes plumæ ornaverant; plumariúſque in vertice apex, propriis Turmæ coloribus effulſit.

Colore carneo veſtis ſerica, auro, unionibus, multóque plumarum diſcolorum apparatu inſtructa corpus ſtrinxerat.

Equi phaleras flaventes nigris identidem ſegmentis inciſas, auro, argentóque Phrygiones; artibus ſuis plumarii artifices deſcripſerant, prætexuerant.

CASTRORVM PRÆFECTVS, INDVS.

QVI Caſtris Indorum præerat, eodem ferè ornatu, atque Armiger utebatur; niſi quòd ille auro, gemmis, unionibus, coralliiſque inſtructior ad pompam proceſſerat.

ANGVIENVS DVX, INDORVM REX.

ATTALICAM Anguienus veſtem induerat, argento retextam, gemmis interſtinctam. Sagulum, brevéſque manicæ, eodem ſtamine, eodem ſplendebant luxu. Circumductæ humeris tæniæ : extremiſque manicis, cingulo, ſagulóque adſuti ingentium unionum limbi, multâ opum vi ornabant, penè onerabant Ducem Indorum Egregium.

Appenſa collo faſcia, quam auro acus Phrygia texuit, in duas partes, ad pectus, diſciſſa, deinde circum humeros revoluta, ad cervices uſque retrò producebatur; crebris adamantibus diſtincta, quibus unio penſilis acceſſerat, pyri formam omninò referens.

Circumductæ collo plumæ, quarum altera colore carneo picta, argento ficta altera, antè nectebantur.

Latas fimbrias humeris, maniciſque obductas, fictæ, veræque plumæ, infrà ſupráque præciderant. Summo, extremóque ſagulo, ſummiſque ocreis, triplex plumarii, Phrygiique operis ordo inhæſerat. Auri, argentique textilis orbiculi, tintinnabulorum inſtar, æquis ſpatiis recidebant.

Galerum Indicum, ſecto in plumas auro, argentóque cinctum induxerat capiti, qui plumatilem apicem ſuis pictum coloribus, & emicantibus ardeolis inſignem ſuſtinebat.

Ocreæ auro textæ implicito, aureiſque tæniolis interſectæ, additis unionum tractibus, ſuras incluſerant.

Equi ſtrata ſerica, auro illuſa, argento deſcripta, nigris, aureiſque tæniis ſecta dimittebantur; orbiculatis laciniis, & nitentibus auro, argentóque peniculis prætexta.

Antella, poſtellâque, phaleræque omnes nigro ſerico, auróque textæ; aſſutis aurei texti centonibus argento circumductis. Multiplex verò textilis argenti tractus, cum longa ingentium unionum ſerie, per phaleras excurrebat.

Habenæ, capiſtra, pedulium lora, auro delineata, argentóque inſtructa. Lupatum, pedulia ipſa, calcaria aurea, umbonéſque adamantini, ſuperbienti, ferocíque Equo, ſuperbiam & decus addiderant.

Fronte mediâ plumatilis apex, flavus, albus, nigérque eminebat, ſtaminis aurei ſegmento innixus, cui ſingularis & formæ & pretii adamas fuerat præfixus. Vittarum nexibus Jubæ implicitæ effusè refluebant.

Le Duc d'Anguin 34

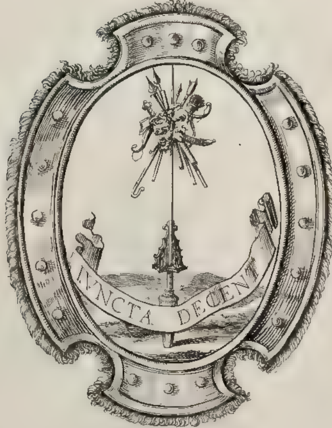
Le Marquis de Canaple 35

Le Chevallier du Plessys 36

Le Marquis de Senlis 37

Le Comte de Guitaut 38

TVRMÆ QVARTÆ
SYMBOLA, AC LEMMATA.
PRIMVM SYMBOLVM

Le Duc d'Anguien.

ANGVIENNÆI DVCIS.

Effulgens Sidus,

Inſcriptum erat pro Lemmate,

MAGNO DE LVMINE LVMEN.

E Sole, tamquam è fonte ſuo, lux omnis profluit. Omnes ille cæli, terrarúmque tractus illuſtrat; tantóque effuſiore copiâ in ſtellas ſeſe refundit, quantò illæ ampliore ſinu lumen excipiunt. Aptiſſimâ ſtellæ fulgentis ſimilitudine, quæ noctis umbras diſcutit, & primulam emicantis diei lucem invehit, ſignificat Princeps, tantò ſibi ſpes lætiores, majoráque à Rege beneficia & conferri, & imminêre; quantò & natalium, & virtutum gloriâ cæteris Aulicis antecellit.

II. SYMBOLVM

Le Marquis de Canaples.

MARCHIONIS CANAPLII.

Meta pluribus telis petita, uno percuſſa,

Epigraphe,

NEC NVLLA, NEC OMNIS.

Ut non omnibus patens, ita non omnibus amoribus impervium pectus gerit ille. Qualibet formâ non capitur; omnem omnino non rejicit, multáque inter faſtidia, aliquâ voluptate duci ſe palàm indicat. Spes fortè ſuas eo Symbolo exhibet; quæ licèt plerumque fefellerint, non ſemper tamen irritæ excidêre, vt ſin minus omnia, aliqua tamen ſibi vota ſucceſſerint.

III. SYMBOLVM

COMITIS PLESSÆI.

Le Comte du Pleſſis.

Sagitta,

cum hac Inſcriptione,

MARTE LO MANDI, O AMORE.

Eadem Marti, ac Cupidini arma contigêre. Vibrat uterque Deus ſagittam. Ille quidem ſummis viribus percutit, perfringítque pectora; iſte blandiuſculè ferit: uterque tamen vulnus infligit. Ea nobiliſſimo Equiti figura convenit, qui laudis, qui amoris ignibus æſtuat, qui & belli pericula ac labores tolerare, & amoris tædia æquo animo ferre gaudeat, ſiquando ita convenerit.

IV. SYMBOLVM

Le Marquis de Genlis.

MARCHIONIS GENLISII.

Præfixum haſtæ Trophæum, congeſtis armis, larvis, facibus, aliíſque ludorum, & urbanæ feſtivitatis inſtrumentis, inſigne.

Lemma erat.

JVNCTA DECENT.

Quemadmodum congeſta belli, pacíſque ornamenta, diverſis licèt uſibus apta, uno tamen acervo collecta, lepidum ac venuſtum oculis Trophæum exhibent: ita omni laude ac famâ digniſſimus Eques æſtimandus, qui militares animos nobilémque ferociam, quam inter pugnandum induit, palæſtricis exercitationibus, ludíſque ſolemnibus, dum remiſit impetus, ſciat temperare.

V. SYMBOLVM

COMITIS GVITALDI.

Le Comte de Guitaut.

Heliotropium,

cui inſcripta hæc verba,

NOTA FIDES.

Singularis illa quidem Heliotropii in Solem ſuum fides: Ejus radios, quamdiu illuceſcit, excipit; & quo ſuum ille curſum deflexerit, ſuum continuò verticem flos inflectit. Eâ ſplendidiſſimi Sideris ſimilitudine, ſive Regem cui obtemperat, ſive Puellam quam deperit, iſte deſignarit, tum obſequii, tum amoris ſui fidem exiſtimat ſatis eſſe perſpectam.

VI. SYMBOLVM

MARCHIONIS MONPESATII.

Le Marquis de Monpezat.

Ludicrorum Armorum Trophæum,

Lemma fuit.

NON FICTI PRÆMIA MARTIS.

Quamvis dulce ac decorum ſit, ſtadio bellè atque eleganter decurſo, cùm plauſu excipi, & palmam, fictíque certaminis præmium toto Circo oſtentare; juvat enim vel in umbratili pugna viciſſe: durioribus belli artibus, natum ſe Monpeſatius intelligit. Confligere cum hoſtibus, decertare ferro, partam periculis ſuis referre victoriam malit.

VII. SYMBOLVM

NIVERNENSIVM DVCIS.

Le Duc de Nevers.

Phœnix Soli expoſitus,

inſcriptum erat,

VNVS CVNCTA MIHI.

Phœnix, à Sole, cui ſacer eſt, originem, alimenta, delicias ſibi ſentit infundi: atque adeo fixis in ſuo ſidere oculis hæret, acceptáque beneficia ſin minùs referre eum, ſaltem æſtimare putes. Quot, quantíſque nominibus Regi devinctus ſit Dux iſte, nimirùm agnoſcit, cui ſua omnia debere ſe, quem ſibi unum eſſe omnium loco profitetur.

VIII. SYMBOLVM

COMITIS ROII.

Le Comte de Roye.

Phœnix accenſo rogo inſidens,

cum hac Epigraphe,

CAVSA PLACET.

Horrore quodam ac metû, hominum mentes mors percellit: Causâ tamen quandóque ſuâ leniri, imo placere poteſt. Suam congeſtis Arabum odoribus Pyram exſtructam implet, expansíſque alis incubans Phœnix Soli ſe conſecrat, & gaudet incendi. Suam ità vitam libenter profundat Vir nobilis, nec amiſſam putet, quam Regi impenderit.

IX. SYMBOLVM

MARCHIONIS HVMIERII.

Le Marquis d'Humiere.

Variæ Coronæ,

ea erat Inſcriptio,

NO QVIERO MENOS.

Paulò remiſſioris animi Equitem, una corolla ſatis ſupérque ornaverit. Mediocris enim ut virtus, ita plerúmque hominum ambitio. Qui excelſo, erectóque animo, immensâ laudis cupiditate accenditur, omnes ille aucupatur gloriæ cauſas; omnes ſibi optat coronas inducere. Quod enim non ambiat decus, quæ ſibi non aſciſcat ornamenta Eques ſtrenuus?

X. SYMBOLVM

SVLLII DVCIS.

Le Duc de Sully.

Igniarium Speculum,

cum hac Inſcriptione,

ARDEO, VBI ASPICIOR.

Quantò copioſiùs igniarium Speculum Solis radios admiſerit, tantò acriùs ignem remittit: luce enim ipsâ incaleſcit exceptâ, urit repercuſsâ. Augeri vim animi, vim amoris ſui præſtantiſſimus Eques affirmat, prout à Principe, vel à nobili Puellâ amantiùs aſpicitur. Ingenuo enim ac liberali pectori gratiam ſi adjeceris, incitabis.

XI. SYMBOLVM

MARCHIONIS D'OVAILLII.

Le Marquis d'Ouailly.

Roſarium cum Sole,

inſcripta hæc erant verba,

RESPICE, FLOREBO.

Vt Roſæ in virides alabaſtros faſtigiatæ, penè è ſuis corticulis erumpentes, Solis aſpectu ſi foveantur, paulatim rubeſcentes dehiſcunt, ac ſeſe pandunt, in mediis calicibus luteos apices complexæ. Non aliter præclara volvens animo conſilia Doüaillius, ingentia pro Rege certamina ſuſcepturum ſe aſſerit; & ſi quâ apud eum gratiâ valere poſſit, cumulatam ſperat ſe gloriam eſſe conſecuturum.

Le Marquis de Monpesat 39

Le Du. de Neuers 40

Le Comte de Roye .41

Le Marquis d'Humes

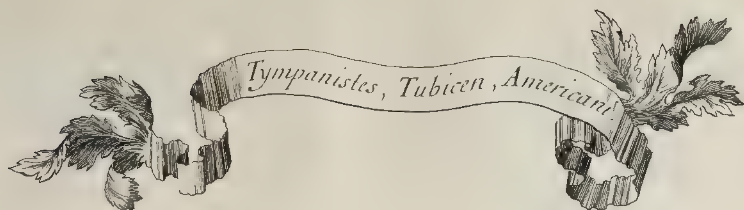

Le Duc de Sully 43

Le Marquis de Ouailly 44

Quinta Turma .

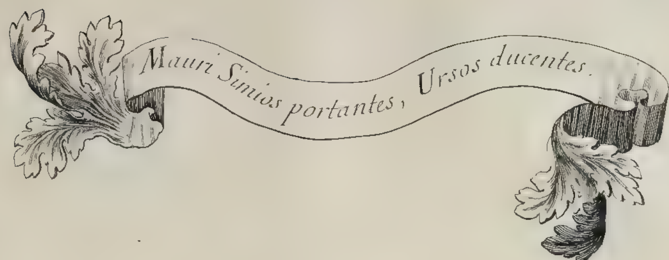
F C del. et S.ulp

TYMPANISTES, TVBICEN, AMERICANI.

CONCHIS, coralliiſque conflatum iſti galerum capiti ſuo aptaverant.

Viridi ſerico thorax, argenteis ſquammis deſcriptus; Manicæ, extremáque veſtis, lævigatis piſcium pinnis prætextæ, omnium in ſe oculos converterant.

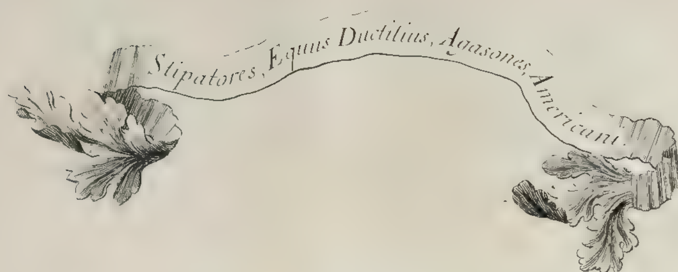
Equorum phaleræ, Tigrium pelles: quibus inerant virides tæniæ, clavis aureis innexæ, ſectóque in breves lacinias auro circumſcriptæ.

MAVRI SIMIOS PORTANTES, VRSOS DVCENTES.

II torquem argenteum collo circumdederant, injecerant Muris pontici pellem, quæ ab altero humero dependens, cingulo circa medium corpus collecta, ad genua deinde defluebat. Illam affuta aurea inftita prætexebat.

STIPATORES, EQVVS DVCTITIVS, AGASONES, AMERICANI.

BARBARIEM Americanam Stipatorum habitus, cultúſque expreſſerant. Tigridis ſpolium tam aptè induerant, ut rictus inhians quamdam quaſi caſſidem effingeret capiti advolutam; anteriores pedes collo obducti, nexile linteum exhiberent. Eæ quidem exuviæ carnei coloris ſerico ſubſutæ, collectis utrimque ſinibus reductæ, caudæ Tigridis retrò adnectebantur.

Pampineam capiti coronam, pampineas brachiis armillas addiderant.

Aureis faſciis præcincti, clavas pro armis ſuſtinebant.

Satyros imitabantur Agaſones. Rami, foliáque vitium decuſſatis faſciis, aureiſque cingulis revincta, totum corpus inumbrabant.

Phalerarum inſtar, circumvoluta Tigridis pellis, Pompatici Equi armos incluſerat; quam viridis bombicini percurrebat inſtita, auro argentóque picta. Subtexta erat ſectilis tænia, aureis Leonum roſtris diſtincta, gemmis ornata, pelliculis ſubſuta.

Mediâ fronte cornu prominebat, Monocerotem dixeris.

ARMIGER, EPHEBVS, AMERICANI.

AVREVM Draconis caput, Armigeri capiti in morem caſſidis conformatum horrebat elegantiſſimè, jubis retrò fluentibus. Aureis laminis compacta veſtis effulſerat, inſertis Draconum oculis. Decidebant in ſagum laciniæ ex pretioſis pellibus, aureis item laminis, oculiſque Draconum ornatæ.

Terſo ſerico coloris carnei ſagum induerant, viridi tæniâ interſectum, auro fimbriatum.

Stratus erat Tigrino ſpolio Equus, quod villoſi ſerici tænia incidebat, dependentibus pretioſarum pellium laciniis, quibus quaſi vigiles Draconum oculi inhæſerant.

Pellitum pileum Ephebus induit, cui Simij pellem ſuperinduxerat. Circumvolutam corpori Tygridem pro veſte aptavit, pro ſago ſquammas attexuit.

Marini piſcis ſquammatâ pelliculâ, cui aureæ laminæ imminebant clavis aureis affixæ, phaleratus Equus, exſultabat.

CASTRORVM PRÆFECTVS AMERICANVS.

SVo ille capiti auream Tiaram imposuit, gemmis, Erodij cristâ, & undantibus plumis insignem.

Laminis aureis contexta vestis corpus tegebat. Humeris adducta concinnè Tygrium capita turgebant, quarum è rictu pellitæ laciniæ emittebantur; multis, tum gemmarum tractibus, tum Draconum oculis nitidæ.

Pantheræ spolium auro foliatim secto, gemmísque ornatum, pellibúsque subsutum, pro phaleris Equo obduci curaverat.

AMERICANORVM REX GVISIVS.

FLEXIS, loricæ in ſpeciem, Draconum exuviis Guiſius tegebatur: quorum capita aptè & congruenter in humeros incidentia, uberes manicarum ſinus evomebant; quarum ſuperior auro, viridíque ſerico texta ; inferior argento textili, ad commiſſuras manuum demiſſa, ſmaragdorum eximiæ magnitudinis armillâ nectebantur. Æquis inter ſe ſpatiis circum ſagulum, laciniarum in morem, Draconum caudæ refluebant. Lepida unionum, ac pyroporum congeries, ut veſtem, ita cothurnos oneraverat.

Aureâ galeâ, in ornatum capitis utebatur, in qua fictus ex auro Anguis, reptanti ſimilis accubabat. Innexæ lucentibus circulis, virides albæque plumæ, altiùs, altiúſque ſeſe extulerant cum ſuis ſingulæ Erodiis : tres ſuprà criſtæ eminebant. Illa caſſis, ſeu plumatilis, ut ita dixerim, moles, in quatuor ferè pedum altitudinem excreverat. Compreſſæque, caudæ inſtar, longo tractu plumæ, ut ventis erant impulſæ, in Equitantis humeros identidem recidebant.

Enſem, vaginámque, ut Sinarum mos eſt, auro ornaverat, gemmíſque. Militarem clavam præferebat, inauratis cuſpidibus, atque ita minutim cæſis, ut pellucerent, munitam; cui circumplicati Anguis expreſſa effigies inhærere videbatur.

Badium equum conſcenderat, hircanæ Tigridis pelle inſtructum, cui multum auri, argentíque opus, acus Phrygia ſubtexuerat. Aureum Draconis caput rictu patulo, exſertáque lingua horrendum, antilenam effingebat. Equi armos, lateráque flagellabant ſerici aureíque Angues. Ingens à tergo Draconis roſtrum, magnam hiatu ſuo Colubrorum vim fuderat, quibus cauda velut crinibus inhorrebat. Implicita inter ſe Draconum corpora, velut pendula poſtilenæ lora hinc, inde recidebant. Et in ipſo collo ars ſingularis pro jubis Colubros partim arrexerat, partim demiſerat.

Aureum in Equi fronte cornu prominebat. Criſta deſuper aureis, argenteíſque ſegmentis contexta, è quibus altera Ardeæ criſta prodibat.

Le Duc de Guise 45

Le Chevallier d'harcour 46

Le Marquis de Rochefort 47

Le Marquis de Plumartin 48

Le Marquis de la Chatre 49

QVINTÆ TVRMÆ
SYMBOLA, AC LEMMATA.
PRIMVM SYMBOLVM

Le Duc de Guise.

GVISII DVCIS.

Tigri proſtratæ incumbens Leo,

cum hoc Lemmate,

ALTIORA PRÆSVMO.

Quamquam ludicris Annuli decurſionibus, ſpecioſis præliorum ſimulacris, & pomparum Equeſtrium voluptate urbaniſſimus Princeps non mediocriter delectetur; ea putat eſſe Principum oblectamenta, non negotia. Nimirum ad altiora animum erigit. Recreari ſe ludis, non detineri profitetur, & è palæſtra ad pugnas, è ſtadio ad caſtra ſponte ſuâ concitatus, ubi res tulerit, optat erumpere. Suam adeo virtutem imagine adumbrat, Leonis ſcilicet, qui dignum animo, dignum viribus ſuis hoſtem proſternit, ac dejicit.

II. SYMBOLVM

Le Chevalier d'Harcourt.

HARCVRTII EQVITIS.

Crux Lotharinga Sole incluſa, in Melitenſem Crucem radios, ac lumen; in Lunas Turcicas fulmina vibrans.

inſcriptio hæc erat,

HINC LVMEN, HINC FVLMINA.

Quemadmodum in omnes latè terras Sol effuſis radiis diſpergit lucem, atque igne ſuo refovet; idémque ipſe excitatis terrâ maríque vaporibus, fulminia in pœnas ſcelerum accendit, & conflat: Ita exiſtimat egregius Adoleſcens, è Rege velut è Sole ſuo, decus omne ſuum, ſuorúmque exire; deinde fulmina exitura, quibus Ottomanorum Imperium concuſſum concidat.

III. SYMBOLVM

MARCHIONIS RVPEFORTII.

Le Marquis de Rochefort.

Gemmis ornatus Enſis,

cum hac Epigraphe,

SPLENDOR ET AVXILIVM.

Iſte fulgore ſuo, gemmarúmque pretio, quibus intermicat, commendatur Enſis; nec minus mucrone ad uſum ac defenſionem Reipublicæ paratiſſimo. Sic virtutem ſuam Eques nobilis, tum in conciliandis ſibi honorum & gloriæ ornamentis, tum in tuenda Principis, Patriæque ſalute impendendam eſſe confidit.

IV. SYMBOLVM

Le Marquis de Plumartin.

MARCHIONIS PLVMARTINI.

Aſper atque impolitus Adamas,

ſic inſcripſerat,

CHI MI TOCCA, SI STRVGGE, E M'ILLVSTRA.

Quodam inter ſe Magnes, Adamáſque certamine confligunt, diſpari tamen exitu. Magnes atteritur, politur Adamas. Ille vim ſuam à natura inſitam amittit; iſte novum decus, novam lucem induit. Ita in præliis, ſiquando fuerit laceſſitus, eo animo acturum ſe ſpondet Plumartinus, vt pudorem pœnámque hoſtibus, gloriam inde ſibi emerſuram ſperet.

V. SYMBOLVM

MARCHIONIS CASTRÆI.

Le Marquis de la Chaſtre.

Ardenti Mirthi ac Thuris rogo Cor impoſitum,

Lemma,

GLORIÆ ET AMORI.

Utrâque & Amoris & Gloriæ flammâ incenſum iſte pectus oſtentat: Quippe qui dum pugnat, virtutem; dum amat, fidem adhibet; in bellis Eques ſtrenuus ac fortis; in otio urbanus & fidus amator. Id Thuris, id Mirthi ignibus exprimit, quorum illud ſupremæ Numinum Majeſtati adoleri ſolet; iſte Veneri Amorum & Gratiarum Reginæ ſacer eſt.

VI. SYMBOLVM

Le Marquis de Ragny.

MARCHIONIS RAGNII.

Malus aurea, foliis fructibúſque onerata,

Inſcriptio,

POSITA VERITATE NITESCIT.

In inſitivam ac ſilveſtrem arborem inſerta Malus aurea, non modò uberiores, ſuavioréſque fructus, floréſque profert, ſed lætioribus etiam foliis exuberat. Ita pacis bellíque artibus præclarus Eques, poſt aſperas rei militaris curas, duróſque labores, quibus incumbit, ad ludos & otia hilarior redit.

VII. SYMBOLVM

MARCHIONIS MIROPICENSIS.

Le Marquis de Mirepoix.

Laurus, & Cupreſſus,

ea erat Inſcriptio,

VINCERE, AVT MORI.

Eæ arbores, quarum altera vireſcens, flexis in coronas frondibus, triumphos ornat; altera ad funebres uſus, triſti fronde mortes hominum funeſtat, à prudentiſſimo Equite pro Symbolo ſunt depictæ. Iis enim indicat, eo ſe animo in bellis futurum, ut quoties cum hoſte conflixerit, aut occumbendum ſibi, aut vincendum putet.

VIII. SYMBOLVM

Le Marquis de Vervins.

MARCHIONIS VERVINI.

Impoſitum Altari Thuribulum,

Lemma fuit,

ET COLIT, ET PASCIT.

Id ſibi in animum induxerant rudes adhuc, incultique Populi, Thuris incenſi ſuffitu non modò coli Numina, ſed paſci. Eo Symbolo in id incumbere ſe Vervinus ſignificat, ut, & Principem, cui eſt addictiſſimus, ſummo honore ac cultu proſequatur, & Menſam Regiam, cui eſt Præpoſitus, omni curà ac fide adminiſtret.

IX. SYMBOLVM

MARCHIONIS BEVRONII.

Le Marquis de Beuvron.

Verſatilis Pinnula ventis agitata,

Lemma,

NVNCA MVDO, SI NO MVDAN.

Quamquam mobilitate ſuà verſatilis ſeſe Bracteola flectat, & ad omnem ventorum halitum moveatur; non tamen aliò illa vertitur, niſi aliunde illi flaverint. Non aliter iſte ſui propoſiti tenaciſſimus, numquam ſe ab amore ſuo diſceſſurum affirmat, quamdiu ea quam colit Puella, in amore ipſa ſuo perſtiterit.

X. SYMBOLVM

Le Marquis de Tury.

MARCHIONIS TVRII.

Aquila ad Solem volitans,

Inſcriptio,

GOZEN LA VISTA, QVEMEN LAS PLVMAS.

Defixis in Sole oculis, altiùs altiúſque volitans Aquila ita hæret, ita miratur; ut recreari oculos, ardere plumas non ſentiat. Amantis ea conſuetudo eſt, oculos quibus capitur, curioſiùs inſpicit; eas amat intueri faces, quibus accenditur: ita aſpectu reficitur, ardore torquetur.

XI. SYMBOLVM

DVCIS BRISSACI.

Le Duc de Briſſac.

Exigua, inter majores, Palma,

inſcriptum erat,

ÆQVABO, SI FAVEAS.

Solis calore foventur, ac vegetantur arbores: gratià Principis, Aulicorum virtus, ac fortuna promoventur. Eà ratione Avita decora, réſque à Majoribus præclarè geſtas, æquaturum ſe Dux Briſſacus exiſtimat, ſi blando Regis nutu ac favore incitetur.

Le Marquis de Ragny 50

Le Marquis de Mirpoix 51

Le Marquis de Veruins 52

Le Marquis de Beuuron 53

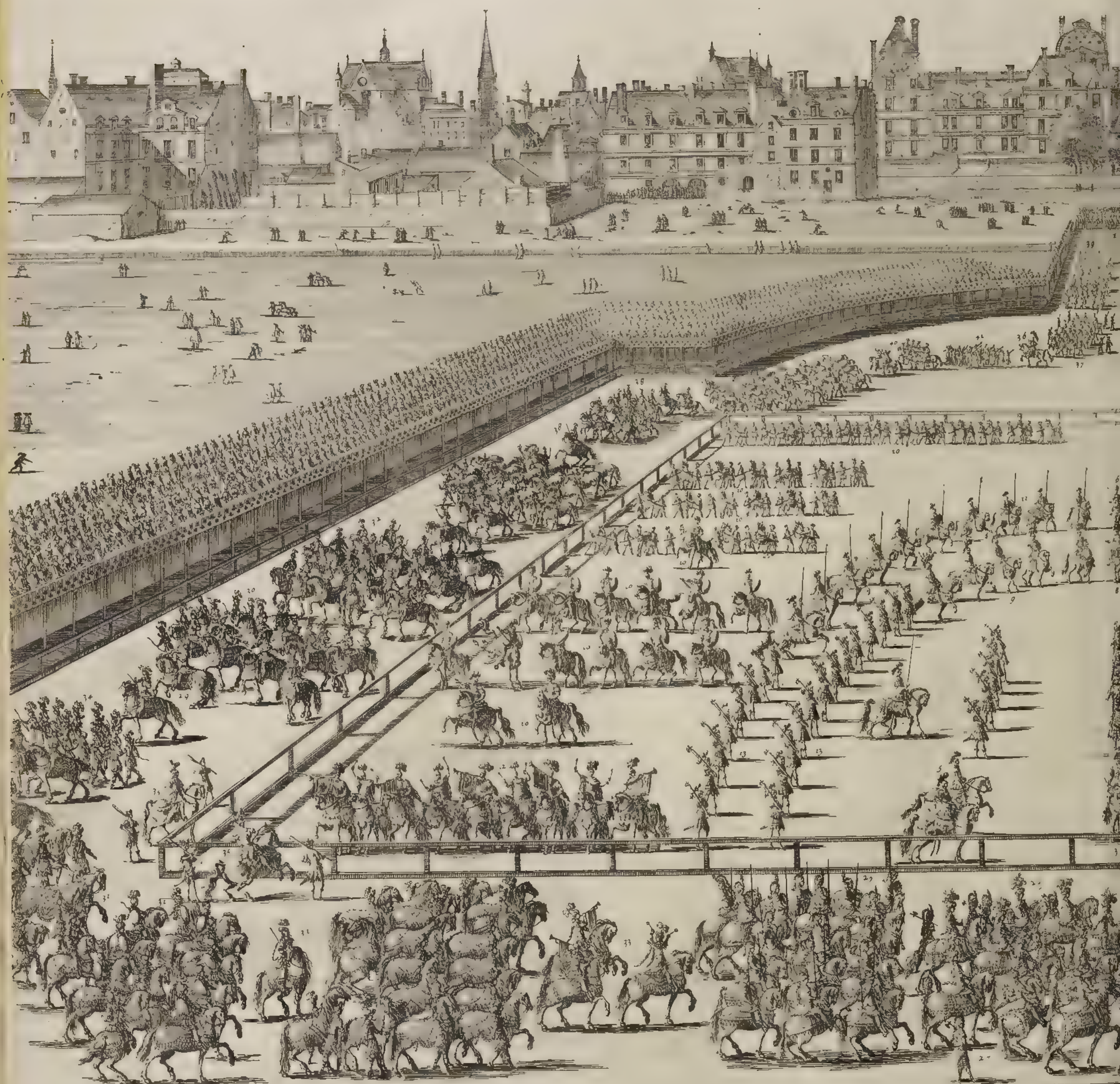

Le Marquis de Sury 54

Le Duc de Brissac 55

1 *Amphitheatri aditus.*
2 *Ingens porticus*
3 *Summus Castrorum Præfectus.*
4 *Primus Subpræfectus.*
5 *Quatuor Summi Castrorum Præfecti- adjutores.*
6 *Præfectus Castrorum Turmæ Regiæ*
7 *Armigeri duo Regis hastam et Scutum ferentes*
8 *REX.*
9 *Decem Regiæ Turmæ Equites.*
10 *Armigeri, Ephœbi, Equi ductitij Regis Equitumq.*
11 *Ephœbi Equitum.*
12 *Tympanistæ Tubicinesque*
13 *Stipatores Regis Equitumque*
14 *Præfect.s Castroru Turmæ Ducis Aurel duoq Subpræfecti*
15 *Dux Aurelianensis.*
16 *Decem ejus Turmæ Equites.*
17 *Armigeri, Ephœbi, ductitij Equi Ducis Equitūq ejus*
18 *Ephœbi Equitum.*
19 *Tympanistæ Tubicinesque*
20 *Stipatores Ducis et Equitum.*

QUINQUE
in Amp
Pompa

URMARUM
theatro
chibita

21 Præfect. Castro.rum Turmæ Principis Condæi duoq. Subprefecti
22 Condæus Princeps.
23 Decem ejus Turmæ Equites.
24 Armigeri Ephæbi, Equi ductitij Princip. Equitumque ejus
25 Ephæbi Equitum.
26 Tympanistæ Tubicinesque
27 Stipatores Principis Equitumque

28 Præfectus Castrorū Turmæ Ducis Anguiēnæi duoq. Subpræfecti
29 Dux Anguiennæus.
30 Decem ejus Turmæ Equites.
31 Armigeri Ephæbi, Equi ductitij Ducis Equitumq. ejus.
32 Ephæbi Equitum.
33 Tympanistæ Tubicinesque.
34 Stipatores Ducis Equitumque

35 Præfectus Castro.rum Turmæ Guisij Ducis, duoque Subpræfecti
36 Dux Guisius.
37 Decem ejus Turmæ Equites.
38 Armigeri Ephæbi, Equi ductitij Ducis Equitumque ejus
39 Equitum Ephæbi.
40 Tympanistæ Tubicinesque.
41 Stipatores Ducis Equitumque.

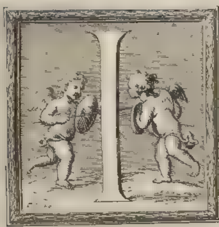

SOLENNIS

QUINQUE AGMINUM

IN AMPHITHEATRO,

LUSTRATIO.

N Circum Turmæ processerant, constiterant paulisper, & Vigaranii curis, in suas singulæ stationes deinde discesserant. E regione Theatri, in quo Reginæ consederant, Rex suum omnem Equitatum collegerat. Cùm pictas, tritâque chartâ fictas, Capitum Effigies, Summus Castrorum Præfectus collocari jussit; carceres claudi; aliósque, cum suis Equitibus, Duces, ad extremas quatuor Amphitheatri partes, secedere. Antequàm dato signo currendi fieret copia; libellos, quibus eæ Castrorum leges typis excusæ continebantur, huc, illuc spargi voluit.

CASTRORVM LEGES.

QVADRAGIES-QVATER *unaquæque Turma decurrito. Quæ plura Capita ficta, pictáque fixerit, extulerit; superior esto.*

Ne cujus fraudetur virtus, atque industria. Si unus, pluresve fuerint Equites aliarum Turmarum, qui totidem, aut plura fixerint, extulerint Capita; ij ad victricem Turmam transeunto. Sive pares secum decursiones ab Equitibus victricis Turmæ repetant, seu malint curriculi fortunam iterùm experiri; penes eos esto. Qui transfixorum Capitum numero vicerit, palmam referto.

Si cui exciderit pileus, ensis, jaculúmve; si cui elapsa fuerint inter currendum pedulia; si cujus Equus in arenam procubuerit, Equitémque secum effuderit: cursus ille suos & palmam amittito.

Qui orbe medio circumducto, succussatorem Equum insultè, atque ineleganter in stadium adduxerit (neque enim remissiore cursu eundum, sed toto impetu in Annulum ac Capita irrupendum) ejus cursus inanis esto.

Quandoquidem quatuor, è diversis carceribus simul erumpunt Equites, nec Castrorum Judices constituti satis valeant perspicere qui sit decursionum exitus: suos quisque carceres quibus præsit, seligito; atque hic probatæ fidei Virum Nobilem statuito, qui recensitas Turmas, descriptáque Equitum nomina animadvertat, & transfixorum Capitum numerum in tabulas referat.

Ille è carceribus Vir Nobilis ne discedito; alium sibi substituito, qui exactis cursibus Equitum nomina, victoriásque in albo notatas ad Judices deferat; qui quidem pro meritis, victori palmam, præmiúmque porrigent.

AN^VS DVX GRAMONTIVS.

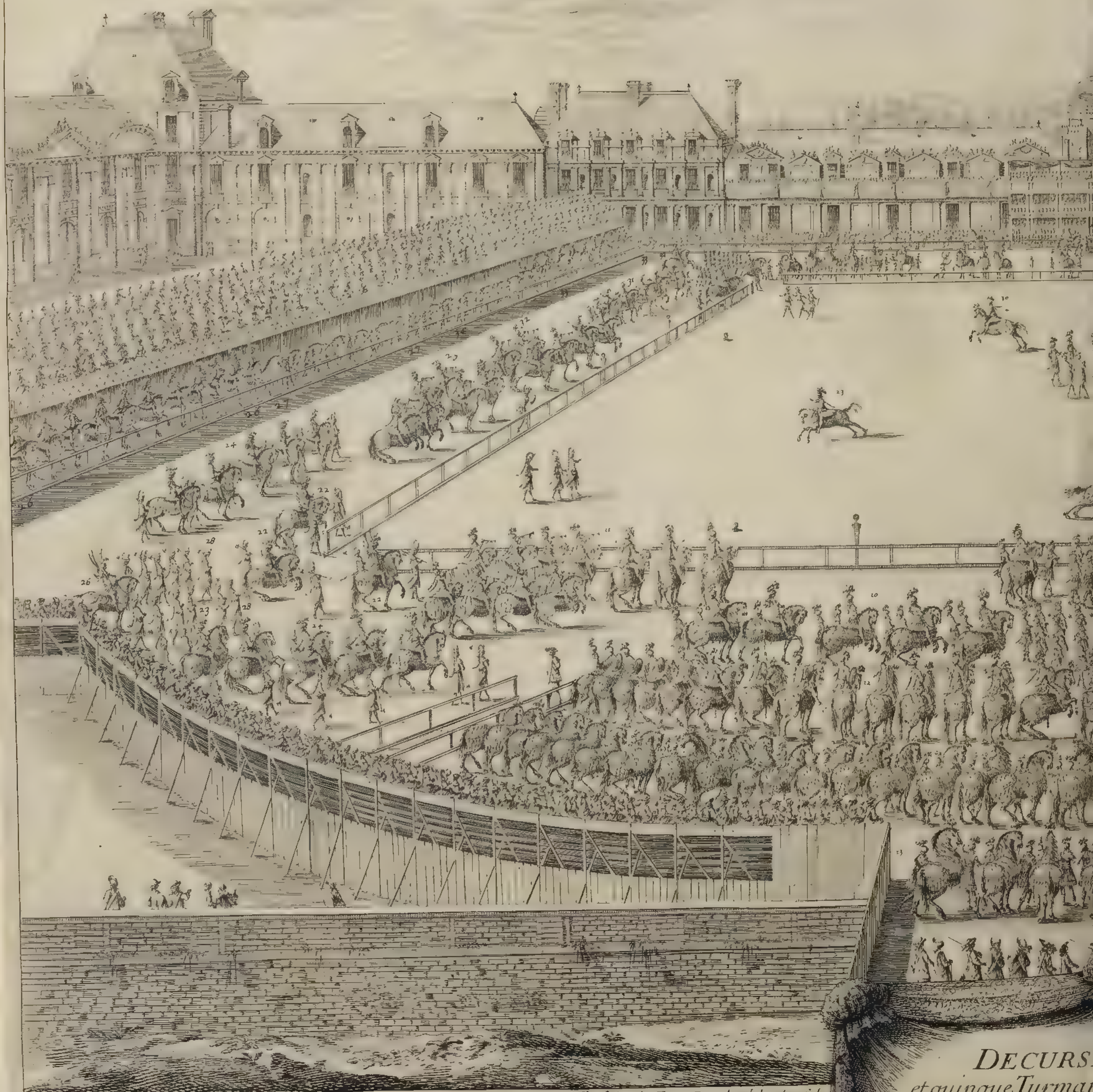
Sparſi etiam totis Caſtris libelli : in quibus Ducum, Equitúmque, cujuſque Agminis nomina erant deſcripta; & decurſionum ordo conſtitutus.

TVRMARVM ORDO.

REX.	DVX AVRELIANENSIS.	CONDÆVS PRINCEPS.	DVX ANGVIENVS.	DVX GVISIVS.
Vivonus.	*Villeregius.*	*Seryæus.*	*Canaplius.*	*Eques Harcurtius.*
Sant-Agnanus.	*Comes Pleſſæus.*	*Soyecurtius.*	*Eques Pleſſæus.*	*Rupefortius.*
Navaillius.	*Bellefontius.*	*Saltenſis.*	*Janliſius.*	*Plumartinus.*
Armagnacus.	*Rohannæus.*	*Boüillonius.*	*Guitautus.*	*Chaſtræus.*
Ludæus.	*Liſle-bonæus.*	*Charmaſellus.*	*Monpeſatius.*	*Ragnyus.*
Louvignæus.	*Marſillacus.*	*Gamachæus.*	Dux *Nivernenſis.*	*Miropicenſis.*
Fueilladius.	*Fuxenſis.*	*Bethunius.*	*Royæus.*	*Vervinus.*
REX, pro Villequiero.	*Cleræus.*	*Peguilinus.*	*Dux Angnus* pro Humerio.	*Bevronus.*
Armagnacus, pro Richelio.	*Vaillacus.*	*Coaſlinus.*	*Süillius.*	*Turyæus.*
Sant-Agnanus, pro Duraſio.	*Iſlierus.*	*Seryæus,* pro Luxemburgenſi.	*Oüaillius.*	*Briſſacus.*

ANVS DVX GRAMONTIVS.

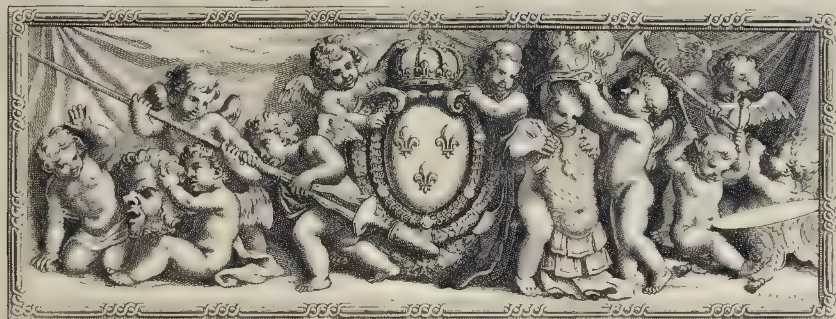
1 Consessus Reginarum.
2 Consessus Iudicum
3 Horti Regis
4 In Amphitheatrum aditus.
5 Summus Castrorum Præfectus.
6 Prim. ejus Subpræfect. 4. deinde alij Subpræfecti.
7 F... Ephæbi Tympanistæ Tubicines Equi ductitii
8 Præfect. Castrorum Turmæ Regiæ duoq. adjutores sue Subpræfecti.
9 REX in stadio decurrens, aut inter suos Equites stans
10 Turmæ Regiæ Equites
11 Tympanistæ Tubicinesque Regis
12 Armigeri, Ephæbi eodem ordine positi.
13 Equi Regis ductitij.
14 Ejus Stipatores
15 Præfect. Castro Turmæ Ducis Aurel. duo dein Sub præfecti
16 Dux Aurelianensis in stadio decurrens ejusdem in suis castris statio.
17 Ejus Turmæ Equites.
18 Tympanistæ Tubicinesque.
19 Ejus Armigeri, ejus et Equitum Ephæbi } extra Carceres
20 Equi ejus ductitij, Equitumque
21 Stipatores

AD CÀPITA,
n in Amphitheatro
disposita.
vrima

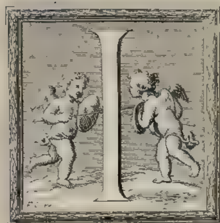
22 Præfect Castroru Turmæ Codæi Principis, duo Subpræfecti
23 Condæus Princeps in stadio decurrens; eiusdem in suis castris statio
24 Ejus Turmæ Equites.
25 Tympanistæ ejus Tubicinesque.
26 Armigeri ejus Ephæbi ejus et Equitum
27 Equi ejus ductity, Equitum item Equi
28 Stipatores ejus

29 Præfectus Castrorum Anguenæi Ducis duo Subpræfecti
30 Anguenæus Dux in stadio aut in castris.
31 Ejus Turmæ Equites
32 Ejus Tympanistæ Tubicinesque.
33 Ducis Equitumque Armigeri et Ephæbi.
34 Ducis Equitumque ejus Equi ductity
35 Ejus Stipatores.

36 Præfectus Castrorum Turmæ Guisij Ducis, duo ejus Subpræfecti.
37 Dux Guisius in sua statione positus
38 Ejus Turmæ Equites
39 Ejus Tympanistæ Tubicinesque
40 Ducis Equitumque Armigeri et Ephæbi
41 Ducis Equitumque Equi ductity
42 Stipatores ejus

AD FICTA CAPITA DECVRSIO.

IN ludicris olim certaminibus, quibus vanæ Capitum Effigies jaculo, ensève transfigebantur, singuli Equites decurrebant. In hac palæstra quaterni è carceribus erupêre : Atque ita Equitum numero formosior, implicitis cursuum ac recursuum orbibus difficilior ea fuit decursio.

Orbe circumducto, tanto consensu, ita compositâ celeritate ferebantur, ut in medium campum simul progressi, servato deinde ordine, cursum ad Medusam, eodem omnes tempore deflecterent. Quia verò longissimè patebat Hippodromus, ij Equi fuerant eligendi, qui eo essent spiritu, atque ita instituti ad ludos, flexique, ut æquabili ardore incitati procederent, & in tanta retextorum orbium frequentia, nec effervescerent nimium, aliorúmque cursus præverterent ; nec fatigati, ineleganter suos ipsi remitterent.

Transversi septi fines quisque secutus Eques, Turcicum Caput, Columnæ ligneæ inauratæ impositum, sex ferè pedum altitudine eminens, hastâ auferebat. Dimissâ deinde hastâ, dimidium orbem dextrorsum inflectens ; conditum, suum inter femur, & Equi Ephippia, jaculum educebat, quo eminùs emisso, pictum Mauri Caput configeret. Ea quidem Mauri Effigies Columnæ, quinque pedum spatio à Clathris dissitæ, quatuor pedibus exsurgenti, inhærebat. Secedebat Eques posteà ; peractóque gyro, ad dextram detorquens, altero jaculo instructus, in mediam arenam properabat. Coëuntes illuc, mixtique inter se Equites quatuor, circum Castrorum Præfectum, orbe intexto retextóque concursabant. Eodémque mox tempore in contrarias partes quàm celerrimè flectebant equos, ubi ad carceres pervenissent ; subsultim gyrantes, quà longi excurrebant clathri, rapidè invehebantur ; jaculo, Medusæ Caput feriebant, figebántque. Insertam autem Clypeo Gorgonidem, Perseus alterâ manu obtendebat ; alterâ ferrum ostentans, Equitibus elegantissimè minabatur. Tandem rursus composito gyro illi abeuntes, redeuntésque, defixum pedali palo, in ipsa planitie, Caput, inter currendum, stricto ense, transadigebant abripiebántque.

Non ex eadem, sed è primis quatuor Turmis delecti Equites totidem, prodibant in campum. Earum Duces primam decursionem iniverant ; deinde alij, aliique. Postremò Guisius, Americaníque decertarunt. Et quia undecim omnino Equitum numero constabat ille Manipulus, trésque in ultimos cursus, tantum supererant ; decursioni tertiæ se adjunxit Guisius : Atque ita numerum alij vicissim implentes, quaternis singuli cursibus perfuncti sunt ; si rem expendas. Quadragies quater decursum est.

Venuſtè adeò, ac eleganter Egregij Equites ſuam omnes egere pompam, ut & Equeſtrium artium peritiâ, & ſuâ ipſi gratiâ, præſtantiâque corporis, ſpectatoribus commendati, ſin minus palmam, famam ſaltem virtutis, atque elegantiæ ſingularis retulerint. Erectos ſponte ſuâ animos, PRINCIPIS etiam exempla accenderant, qui ejuſdem palmæ petitor, & ludicram victoriam non dedignatus, ad pugnas olim, nunc ad ludos præibat. Sexdecim Capita enſe, jaculóque LODOÏCVS ſumma cum dignitate confixerat; neſcio tamen quo fato emiſſum infixúmque jaculum, fallente cuſpide, quandóque excidit. Fortunam excepit Bellefontius, Perſici Agminis Eques: Numquam eum fefellit ictus; numquam in perfodiendis Capitibus erravit manus. Plaudente Theatro, tubis, tympaniſque ſonantibus ad Reginam ductus, ornatam pretioſiſſimis Adamantibus Pixidem, in præmium accepit; ſuis quidem opibus, multò magis Regum optimi, Regum Maximi Imagine, quam incluſerat, inſignem.

Cum Sole, ea omnis Pompa exceſſit. Omnis latè conſeſſus abiit, hodiernæ decurſionis voluptate; craſtinæ deſiderio permotus.

1 Consedentium Reginarum Theatrum.
2 Castrensium Iudicum Sedes
3 Summus Castrorum Præfectus
4 Primus Subpræfectus 4 alij Subpræfecti.
5 Tympanistæ Tubicinesque Præfecti Castrorum
6 Ephœbi Equi eius Ductitij

7 Præfectus Castrorum Turmæ Regiæ.
8 REX.
9 Decem eius Equites
10 Armigeri eius
11 Eius et Equitum Ephœbi
12 Eius Tympanistæ et Tubicines
13 Stipatoresque, Equi ductitij Regis Equitumque.

14 Præfectus Castrorum Turmæ Ducis Aurelianẽsis
15 Dux Aurelianensis.
16 Decem eius Turmæ Equites.
17 Eius Armigeri
18 Ducis et Equitum Ephœbi
19 Eius Tympanistæ Tubicinesque
20 Eius et Equitum Stipatores Equi ductitij

DECURSIO
Turmarumque
Stationes

Dies

D ANNULUM

Amphitheatro

positæ.

21 Præfectus Castrorum Turmæ Condæi Principis.
22 Condæus Princeps
23 Decem ejus Turmæ Equites
24 Armigeri ejus Equiq: ductitij.
25 Ephœbi Principis Equitumque
26 Ejus Tympanistæ Tubicinesque
27 Ejus Stipatores

28 Præfectus Castrorũ Turmæ Ducis Anguienæi.
29 Dux Anguienæus
30 Decem ejus Turmæ Equites
31 Ejus Armigeri Equique ductitij
32 Ejus et Equitum Ephœbi
33 Ejus Tympanistæ Tubicinesque.
34 Ejus Stipatores.

35 Præfectus Castrorum Turmæ Ducis Guisij.
36 Dux Guisius.
37 Decem ejus Turmæ Equites
38 Ejus Armigeri
39 Ejus et Equitum Ephœbi
40 Ejus Tympanistæ Tubicinesque
41 Stipatores, Equi ductitij Ducis Equitumq...

ANNULARIS DECURSIO.

Is voluptatibus Rex ſuaviùs afficitur, quas in ſuos etiam populos effuderit; nec ea ſibi oblectamenta jucunda putet, quæ ſuis non impertiat. Turmas itaque poſtero die in Armamentarium convenire juſſit; unde cum omni cultu ſuo in Circum procederent, & totam, quàm latè patet, Urbem, Equitantes trajicerent. Eo quidem conſilio, ut quos anguſtior Theatrorum moles non caperet; aut tectis patentibus adſtantes, aut per vicos effuſi, ſplendiſſimum apparatum mirarentur. Spectantium quidem voluptati magis quàm ordini ac dignitati Ludorum conſuluit: Etſi enim in ampliſſimis ac pulcherrimis compitis, plateiſque, pompæ celebritas augebatur; in anguſtis, multùm ſpectaculo ſplendoris, ac majeſtatis detractum eſt.

Cùm in Amphiteatro Rex, Agmináque conſtitiſſent: conſediſſéntque, ut anteà, Reginæ: Annularis Ludus, iiſdem ritibus editus eſt; ſpectante Curiâ, infinitâ civium multitudine, Theatrorum gradibus inſidente. Summa ipſa Luparæ tecta alij conſcenderant, alij vicinarum ædium Faſtigia: multi etiam tabulatis adrepſerant.

Laudem etiam in hoc certamine maximam Rex eſt conſequutus; quippe qui primâ decurſione, Annulo haſtam inſeruit: eâ elegantiâ, eâ præſtantiâ, eâ ſtabilitate, ut cum arte, ac fortunâ, virtutem, induſtriámque eſſe conjunctas, ſpectator quiſque perſpexerit. Cæteri Equites non mediocrem in hac Palæſtrâ gloriam obtinuêre, licet, ob refluentium plumarum, Ardearúmque mobiles criſtas, & offuſi fulgorem Solis, ſolitò eſſet demiſſior orbiculus; quem quidem intruſis haſtarum mucronibus commodiùs abſtuliſſent, ſi eâ quâ convenit, altitudine, appenſus eſſet.

Ter ſinguli Equites, non continuis curſibus, ſed ſuo quiſque ordine, ſtadii fortunam experti ſunt; alter alteri ſucceſſit, viciſſim alii. Primæ Turmæ Equites, deinde ſecundæ, alii deinde, ut inceſſerant, ita decurrebant.

Saltenſis Comes, Condæi Principis Turmæ adſcriptus Eques Palmam retulit; pretioſiſſimóque Adamante, ab Auguſtiſſima Principis Matre donatus, abiit, circumſonantibus, totis Caſtris, toto Amphitheatro, Tympanorum, Buccinarum, Plauſuúmque concentibus.

Is fuit celeberrimorum Ludorum exitus, quorum luxus, profusúſque ſplendor, omnem Equeſtrium Pomparum apparatum, à Majoribus editum longè ſuperat; quorum magnificentia tam altè eorum qui adſtiterunt, animis inſidet, ut nulla unquam delere poſſit oblivio.

FINIS.

PARISIIS,
E TYPOGRAPHIA REGIA,
CVRANTE SEBASTIANO MABRE-CRAMOISY,
ejusdem Typographiæ Directore.

M. DC. LXX.

233
Fêtes
Festivi

1 portrait
6 vignettes 5 culs-de-lampe
47 pl. dont 8 à double page

(170)

